

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 23 (1322) 1975 BIRŽELIS - JUNE 5

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. 275 - 4672

Savieji vandenys

Kanados lietuviai yra turėję visokio pobūdžio suvažiavimų bei renginių, išskyrus kultūros darbuotojų ir dainų bei tautinių šokių šventes. Pirmasis kultūros darbuotojų suvažiavimas įvyko š.m. gegužės 24-25 d.d. Toronte, o pirmoji dainų bei tautinių šokių šventė įvyks š.m. spalio mėnesį Hamiltone. Tai, žinoma, nereikia, kad Kanados lietuviai neturėjo kultūrinės veiklos. Ji buvo gana gyva nuo pat atvykimo Kanadon, kartais jungiama su JAV lietuvių veikla. Organizaciniai jos reikalai pradžioje buvo tvarkomi Kultūros Fondo, vėliau kultūriniai reikalai buvo atskirti nuo švietimo srities ir prie Lietuvių Bendruomenės sudarytos dvi komisijos — švietimo ir kultūros. Švietimo komisija gana greitai rado konkrečius savo kelius, atsiremama daugiau į Lietuvos mokyklų tradicijas, ir išvystė visai patenkinamą veiklą. Kultūros komisijos, viena po kitos, bandė pradėti veiklą, bet nesėkmingai — nerado konkrečių kelių, nes jie dar nebuvo praminti. Pirmoji kultūros komisija, kuri plačiau ir savarankiškiau užsimojo, yra dabartinė, vadovaujama "Aukuro" režisores E. Dauguvietės-Kudabienės. Ji sukvietė pirmąjį kultūros darbuotojų suvažiavimą su gana plačia programa. Šiame suvažiavime buvo plačiai aptarti kultūriniai Kanados lietuvių reikalai.

Ar toks suvažiavimas iš tikrųjų buvo reikalingas? Kaip suvažiavimo rengėjų pirmininkė pareiškė, organizuodama šį suvažiavimą sutikusi daug skeptikų, t.y. abejojančių jo reikalingumu. Praėjus suvažiavimui, aiškiai matyti, kad ne tik šis suvažiavimas buvo reikalingas, bet ir sekantieji. Pirmiausia, vertingas jau pats faktas, kad stipriau buvo pajudinta kultūrinė sritis. Po ketvirčio šimtmečio veiklos jautiame, kad kultūrinė mūsų veikla, ypač kai kuriose srityse, ima silpnėti. Dabar pats laikas visiems kultūros darbuotojams pažvelgti į esamą būklę, stipriai ir silpnai puses, koordinuoti turimas pajėgas, stiprinti silpnas pozicijas. Tasai susirūpinimas buvo ryškus visame suvažiavime. Jis reiškėsi įvairiomis formomis, pabrėžiant, kad kultūra yra tautos gyvybė. Apvarstyta visa eilė konkrečių žygių, kas darytina artimoje ateityje, kad kultūrinė mūsų veikla išliktų gyva ir jaunojo kartoj. Tai ypač ryškų suvažiavimo nutarimuose. Be to, suvažiavimo programa buvo surengtas koncertas, kuriame pasirodė kankurios meninės pajėgos, retai matomos Toronte. Surengtos parodos buvo matomos kultūrinės bei meninės mūsų tautiečių pastangos įvairiose srityse. Reikia tikėtis, kad šis suvažiavimas paskatins mūsų kultūrinę veiklą didesnei ištvermei ir platesniems užmojams.

Kaip pirmas toks suvažiavimas, buvo daugiau įjėkomojo pobūdžio. Neturint tradicijų, reikėjo gaudyti. Tas uždavinys teko veikliam hamiltoniškio "Aukuro" moterim, kurių dauguma ir sudaro kultūros komisiją. Planuodamas suvažiavimą, jos pasuko daugiausia visuomenine linkme — sukvietė apylinkių, kultūrinių vienetų atstovus ir keletą kultūrininkų į simpoziumą. Kadangi kultūrinių vienetų atstovai nebuvo gausūs, ypač trūko torontiškių, vyravo apylinkių atstovai. Suvažiavime nepasirodė paskiri akademikai, literatai, kultūrininkai, ypač kūrėjai — dailininkai, rašytojai, poetai, architektai, išskyrus tik vieną kitą. Tokie, matyt, nebuvo kviešti, nes ir įrašai prie paruoštų stalų tokios kategorijos nerodė. Simpoziumas, nors ir gildino konkrečius klausimus, bet buvo gerokai ištūpintas — neturėjo aiškios, vienijančios temos. O plačioji tema "Kultūra — tautos gyvybė" buvo taikoma ir visam suvažiavimui, ir simpoziumui, ir koncertui. Suvažiavimas buvo labai gerai paruoštas techniškai, bet stokojo platesnio išgarsinimo spaudoje, gausensio dalyvių skaičiaus, didesnio susidomėjimo visuomenės. Pastaroji domėjosi tik koncertu, kurį atliko netorontiškos pajėgos. Ateityje reikėtų pasimokyti iš pirmosios pamokos ir būsimuose kultūros darbuotojų suvažiavimuose užsimoti plačiau, giliau ir stipriau. Pradžia gera. Ji turi vesti į tolimesnius žingsnius. Kultūrinė sritis yra gyvybinė ir ji neturėtų būti apleista.

KANADOS TRAGEDIJA GIMNAZIJOJE

Ginklų kontrolės klausimą suaktualino tragiškas įvykis Ontarijo Bramptono miestelio Centennial gimnazijoje, kur šešiolikmetis gimnazistas Michael Slobodian nušovė savo anglų kalbos mokytoją Margaret Wright, gimnazistą John Slinger ir pats nusišovė. Jis taipgi sužeidė 9 kitus moksleivius. Atrodo, pagrindinė šios tragedijos priežastis buvo nušautos mokytojos skundas jaunuolio tėvams, kad jis praleidinėja pamokas. Pietų pertraukos metu iš namų atsinešęs du šautuvus — vieną sportinio, kitą sunkaus kalibro, M. Slobodian pradėjo šaudyti berniukų prausykloje ir prie jos esančiame koridoriuje. "Toronto Sun" dienraštis teigia, kad tuos šautuvus M. Slobodianui gimtadienio proga buvo padovanojęs jo tėvas, kiti šaltiniai — kad jie priklausė tėvui. Tragedijos ištiktin gimnazijon buvo atvykęs ir Ontarijo premjeras W. Davis, nes joje mokosi jo penkiolikmetė dukra Cathy. Grižęs savo įstaigon, W. Davis padarė pareiškimą, pritariantį griežtesnei ginklų kontrolei. Sautuvams dabar nereikia jokio leidimo, juos galima pirkti kiekvienoje sportinių reikmenų krautuvėje. Gimnazijos moksleiviai ir Bramptono radijo stotis

CHIC vien tik per kelias valandas surinko apie 6.000 parašų peticijai. Ji yra skirta federacinei bei Kanados vyriausybei ir reikalauja griežtesnio įstatymo ginklams kontroliuoti.

Pašto ministeris B. Mackasey pažadėjo imtis griežtų priemonių prieš Montrealio paštininkus, visiškai nesiskaitančius su vietine vadovybe. Nelegaliais streikais bei darbo sulėtinimu Montrealio pašte yra sutelkta net 25 milijonai neišskirstytų siuntų. Pirmos klasės siuntoms išskirstyti reikės 16 dienų, antros ir trečios klasės siuntoms — 37 dienų, ketvirtos klasės — 29 dienų. Karingai nusiteikę paštininkai nenori įsileisti laikinės papildomos darbo jėgos. B. Mackasey nuomone, šią akciją diktuoja unijon įsiskverbęs chuliganiskas elementas, terorizuodamas dirbti norinčią paštininkų daugumą. Jis žada parūpinti apsaugą laikinio darbo jėgai, pašalinti teroristus iš paštininkų eilių. Montrealyje B. Mackasey jau yra suspendavęs neribotam laikui 39 pašto tarnautojus. Praktiškai tai reiškia jų atleidimą iš darbo. Paštininkų unija atsako pradėti naujos sutarties derybas, kol jai nebus leista derėtis ir dėl tų suspenduotų (Nukelta į 6 psl.)

Kultūra tokia, kokie ir mes

Pirmasis Kanados lietuvių kultūros darbuotojų suvažiavimas Toronte

Šeštadienis, gegužės 24, saulėta ir šilta pavasario diena. Daugelis žavisi gamtos grožiu ir savų vasarnamių aplinka. KLB kultūros komisijos suauktas pirmasis Kanadoje lietuvių kultūros darbuotojų suvažiavimas prasideda Toronto Lietuvių Namuose. Į jį suvažiavo Montrealio, Thunder Bay, Otavos ir viso pietinio Ontarijo KLB apylinkių, kultūrinių vienetų atstovai ir kiti.

Suvažiavimą pradėjo KLB kultūros komisijos pirm. E. Kudabienė, pakviesdama A. Rinkūną suvažiavimui pirmininkauti, M. Vasiliauskiene, K. Pareštytę ir D. Gutauskienę sekretoriauti. Suvažiavimą sveikino KLB valdybos pirm. J. R. Simanavičius, JAV LB kultūros tarybos pirm. Anatolijus Kairys ir Toronto Lietuvių Namų pirm. J. Strazdas.

Atstovų pranešimai

KLB apylinkių atstovai padarė bendro pobūdžio kultūrinės veiklos pranešimus. Kaikurie priminė, kad visi skaito lietuviškų laikraščių, o visa kultūrinė veikla juose aprašoma, dėlto pranešimai trumpi. Daugelyje vietovių pasigendama jaunų vadovų, kurie, kitur gavę darbą, išvyksta, o naujosiose vietose neišsijungia į kultūrinį darbą. Po visų pranešimų buvo matyti, kad kaikuriuos mažos apylinkės padaro daugiau už didžiąsias.

Kun. dr. Pr. Gaidos paklaustas, dail. A. Tamošaitis atsakė dailininkų vardu. Atskiri menininkai savo iniciatyva randa daug progų kanadiečiams parodyti savo tautos meną. Būtų sėkmingiau tai daryti bendruomenės — etninės grupės vardu. Bendruomenė turėtų sudaryti tokias progas, kur lietuvis dailininkas ar jų grupė galėtų atstovauti tautos menui kanadiečių visuomenėje. Dailininkai yra individualistai ir nori likti solistais. Lietuvių dailininkų sąjunga ir Lietuvių Dailės Institutas yra JAV. Pastarojo valdyba per paskutinius bene 15 metų nešaukė narių susirinkimo, nors valdybos pareiškia užuojautas mirties atvejais. Apylinkių atstovų pageidavimai, veiklos trūkumai bei ateities pageidavimai buvo vėliau subendrinti nutarimuose.

Simpoziumas

Po pietų pertraukos simpoziumo forma buvo gvildenama tema "Kultūra — tautos gyvybė". Lietuvių kultūra yra gyva, tad apie ją kalbėsime — pareiškė simpoziumo pirmininkas dr. H. Nagys.

Dail. A. Tamošaitis: Autentiški, seni gaminiai, drabužiai, visa tai, kuo džiaugiasi tauta, yra

liaudies menas. Jį turime perkelti į muzėjus. Tautodailė yra ir dabar kuriamas menas. Suvenyrai, nors ir gražiai, nėra muzėjaus tipo ir jais mokslininkai nesidomi. Tautiniai drabužiai neturi sekto madų, nes jie nustos buvę charakteringais.

čias kartas bendruose choruose?

D. Viskontienė: Mūsų chorai silpnėja ne vien dėl dainininkų stokos. Neigiamai veikia chorų jų pastangų nevertinimas, žemas mūsų visuomenės muzikinės kultūros lygis. Reikia ugdyti

Kanados lietuvių kultūros darbuotojų suvažiavime Toronte š.m. gegužės 24-25 d.d. Viršuje — KLB krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius, JAV LB kultūros tarybos pirm. rašytojas Anat. Kairys, KLB krašto valdybos išdinininkas J. Vaičieliūnas. Žemiau — suvažiavimo prezidentas: sekretorės — M. Vasiliauskiene, K. Pareštytė, pirm. — A. Rinkūnas. Nuotr. B. Tarvydo

G. Breichmanienė pritarė dail. A. Tamošaitis pasisakymui apie tautinius drabužius ir priminė, kad dabar Lietuvoje masiškai gaminami raudoni, mėlyni ir kitų spalvų dryžiniai drabužiai nėra autentiški — juose yra daug rusų įtakos. Tautinių šokių forma yra lietuvių charakterio. Ji tokia turi ir likti.

A. Kairys sutiko, kad būtų galima naudotis iš dabartinės Lietuvos gaunamomis knygomis, bet jos turėtų būti skaitomos tik suaugusių. Mokyklose jos neturėtų būti vartojamos.

Dr. H. Nagys klausė, kas turėtų tas knygas kontroliuoti ir nustatyti, kurios yra meninės ar ne, vartotinos ar ne?

Ir. Lukoševičienė sakė skaičius ir propagandines knygas su jaunimu ir diskutavusi. Tuo būdu ugdomas kritiškumas, padedąs atskirti tiesą nuo melo. Šis metodas esąs geresnis už draudimą skaityti. Daug yra vertingų knygų, kurios išleidžiamos Lietuvoje. Vertingosiomis reikia naudotis.

A. Rinkūnas: Reikia kalbėti apie šiandieninį jaunimą, bet ne buvusį prieš 20 metų. Šiandien jaunuoliai neskaito lietuviškų knygų, nes nesupranta daug žodžių. Yra tik keli, kurie skaito. Taip problema pati išsisprenždia.

Kaip sujungti dvi dainuojan-

Kultūrinių vienetų atstovės Kanados lietuvių kultūros darbuotojų suvažiavime: M. Kalvaitienė — "Aukuro", L. Nakrošienė — "Aitvaro". B. Tarvydas

Pasaulio įvykiai

ATLANTO SĄJUNGOS KRASTU VADU IR UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIŲ KONFERENCIJA Briuselyje buvo užbaigta 600 žodžių pareiškimu, pabrėžiančiu solidarumo stiprinimą ir konstatuojančiu sovietinio bloko perdidelį karinių pajėgų augimą, prašokantį apsaugos poreikius. Solidarumas, atrodo, daugiausia liėt Graikiją, nesutariančias dėl Kipro ateities. Varšuvos Sąjunga stiprėja, o Atlanto Sąjungos žingsnius šia linkme saisto ekonominės problemos. Europos saugumo konferencija tikimasi užbaigti netolimoje ateityje. Sovietų Sąjunga vis dar reikalauja dabartinių savo sienų pripažinimo, o vakariečiai siekia didesnių nuolaidų žmogaus teisių srityje. Sovietų kompartijos vadas L. Brežnevas konferencijos užbaigos nori šį rudenį, nes sekančių metų pradžioje bus šaukiamas kompartijos kongresas,

kuriame jis greičiausiai paskelbs savo pasitraukimą. Prez. G. Fordas, nepaisydamas JAV ištikusių pralaimėjimų Kambodijoje ir P. Vietname, įsipareigojo tvirtai laikytis visų pažadų Atlanto Sąjungai. Europoje ir toliau bus palikta 310.000 amerikiečių karių. Prez. G. Fordas taipgi norėjo, kad į Atlanto Sąjungą pilnateisiumi nariu būtų priimta Ispanija kaip atsvara su komunizmu flirtuojančiai Portugalijai. Kadangi šis klausimas net nepaliečiamas baiginiame pranešime, jo pasiūlymas, matyt, buvo atmetas keturiolikos kitų Atlanto Sąjungos narių.

NAUJAS PREMIJERAS

Politinės krizės Libane neįstengė užbaigti prez. S. Franjeho premjeru paskirtas senukas brigados gen. N. Rifajus, sudaręs karinę vyriausybę. Kovos tarp dešiniojo sparno falangistų ir palestiniečių partizanų jį priverstė atsistatdyti. Civilinę koalicinę vyriausybę dabar bando sudaryti mahometonas politikas Rašidas Karamis, turintis ir krikščioniškųjų grupių pasitikėjimą. Politinę krizę naujais aviacijos smūgiais ir savo kariuomenės įsiveržimu libaniečių Aita al-Cabo kaimelin kursto Izraelis. Šį kartą Izraelis jau susikirto ne su palestiniečiais partizanais, bet su Libano reguliariais kariuomenės daliniais. Aukų turėjo abi pusės. Kadangi falangistai reikalauja palestiniečių partizanų veiklos suvaržymo, nauji Izraelio smūgiai tik dar labiau suaktualino jos klausimą politinės įtampos metu.

KONFERENCIJOS UZKULISIAI

Bene didžiausio dėmesio Atlanto Sąjungos vadų konferencijoje susilaukė. Portugalijos klausimas. Prez. G. Fordas priminė Portugalijos premjerui gen. V. Goncalvesui, kad Atlanto Sąjungos principai neleidžia šios organizacijos nariu laikyti krašto, kurio vyriausybę vyrauja komunistai. Gen. V. Goncalves komunistinį vyrvamą paneigė. V. Vokietijos kancleris H. Schmidtas taip pat įspėjo premjerą gen. V. Goncalvesą, kad Portugalijai ateityje gali tekti pasitraukti iš Atlanto Sąjungos, jeigu ji atsisakys demokratijos. Šiltesni Portugalijos atžvilgiu buvo socialistai premjerai: Olandijos — Joop den Uyl, Danijos — Anker Joergensen ir Norvegijos — Trygve Brattelli. Jie pasisakė už pagalbą Portugalijai jos kelyje į demokratiją. Daugeio milijonų dolerių paramą Portugalijai jau yra pažadėję Europos Bendrosios Rinkos kraštai, kurie šiuo žingsniu tikisi sustabdyti jos posūkį į komunizmą.

UŽBAIGĖ BOIKOTA

Portugalijos socialistų partija, vadovaujama M. Soareso, užbaigė ministerių kabineto boikotą, kurį buvo pradėjusi dėl perdidelės laisvės komunistams. Atlanto Sąjungos vadų konferencija, atrodo, turėjo įtakos karinei revoliucinei tarybai. Kariuomenės saugumiečiai pradėjo suimnėti maoistinės grupės komunistus, konfiskuoti jų atsiskaikimus bei spausdinimo priemones. Tačiau problema sudaro ne maoistai, o Maskva garbinantys komunistai. Nors jie konstitucinio ansamblio rinkimuose išsikovojo tik III vietą, jų rankose vis dar tebėra darbo unijos, spauda ir vietinė administracija. Socialistai, šiuos rinkimus laimėjusi partija, reikalauja sumažinti rinkimus pralaimėjusių komunistų įtaką ir priešingą atvejų grąsina pasitraukti iš koalicinės vyriausybės ministrų kabineto. Maoistų tvarkymas yra pirmoji karinės revoliucinės vyriausybės nuolaida socialistams.

PABRANGINO NAFTA

Prez. G. Fordas, nesulaukdamas JAV kongreso sprendimo energijos taupymo klausimu, ligšiolinį dolerio muitą importo statinei naftos padvigubino iki \$2. Spėjama, kad galionas benzino vartotojams pabrangs apie 1,5 cento. Jis taipgi yra pažadėjęs sekančių dvejų metų laikotarpyje atšaukti augščiau \$5,25 kainą statinei vietinės nevalytos naftos. Šis žingsnis

PAKEITĖ L. SVOBODA

Sirginėjantį Čekoslovakijos prez. L. Svobodą pakeitė kompartijos vadas Gustavas Husakas. Dabar jis bus ir kompartijos I sekretorius, ir prezidentas. Kompartijos vadų jį pasirinko Kremlius 1968 m. invazijos metu, pašalinęs iš šių pareigų liberalizmą propagavusį A. Dubčeką.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoją: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$10.00, pusmetinė—\$6.00. Rėmėjo prenumerata \$15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$10.00 per year, \$6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Kultūra tokia...

(Atkelta iš 1-mo psł.)

yra provincinių vyriausybų žinioje. Dabar federacinė valdžia jau duoda lėšų ir vadovėlių paruošimui bei spausdinimui. Lietuvių kalba jau rengiamas vadovėlis vaikų darželio vaikams.

Simpoziumo metu E. Kudabienė kalbėjo apie jaunosius aktorius, dramos būrelius kaip priemonę įvesdinti jaunimui į lietuviškąją kultūrą. Minėjo vadovų stoką. Vienas dalyvių siūlė sudaryti sąlygas jaunesiems studijuoti dramą gimnazijose. Dail. A. Tamošaitis skatino šiais metais rengti Valančiaus ir Čiurlionio minėjimus. Dr. H. Nagys užbaigė simpoziumą, pabrėždamas, kad lietuviškoji kultūra yra visa, kas lietuvių sukurta. Kultūra yra tokia, kokie mes esame.

Tautiniai šokiai

Po vakarienės G. Breichmanienė savo referatu supažindino su lietuvių tautinių šokių istorija, išsivystymu ir sužydėjimu nepriklausomoje Lietuvoje, tautinių šokių šventėmis. Nuo pastutinės šokių šventės Čikagoje, kur apie ketvirtį šokėjų bei žiūrovų sudarė kanadiečiai lietuviai, liko \$24.000. Ypač sunku dirbti jauniems vadovams, kai nėra šokių aprašymo ir muzikos knygų, muzikos juostų, spalvotų filmų. Visa tai galima buvo padaryti, nes pinigų netrūksta. Pinigai yra užšaldyti ir padėti banke. Mums labiau trūksta mokymo priemonių, kad tautiniai šokiai būtų šokami vis naujų grupių, o ne pinigų spintoje. Minėtas tautinių šokių mokymo priemonės galėtų naudoti ir mažos apylinkės, parodyti vietos gyventojams, bet jų niekas nepadaro. Taip yra skriaudžiama jaunoji karta, nustumiama lietuvių kultūros dalis į tamsą. Ta pinigų suma praktiškai nepriklauso vien JAV lietuviams, nes tą pinigą atnešė ir Kanados lietuviai. Kanadiečiai nereikalauja sumą dalintis, bet reikalauja, kad tie pinigai būtų naudojami tautinių šokių vadovėliams išleisti, muzikos juostoms bei filmams pagaminti, kad palengvintų kultūrinį darbą.

Išraiškos šokis

Išraiškos šokio choreografe B. Vaitkūnaitė - Nagienė peržvelgė tautinių šokių ir išraiškos šokių bendrumą. Tautiniai šokiai galėtų būti papildyti naujais simboliškais liaudiniais judesiais pagal lietuvių tautinių šokių charakterį, kad būtų tautinių šokių kūrybinis tęstinumas. Naujų šokių kūrybiniam papildymui reiktų įieškoti medžiagos mūsų liaudies pasakose, dainose, papročiuose. Vieną tokį šokį matėme koncerto metu, kurį atliko G. Bendžiūtė, K. Bendžiūtė, A. Drešerienė, L. Jonelytė ir L. Skučaitė. Choreografinę, naudojant liaudies dainą "Obelėlė" — B. Vaitkūnaitės - Nagienės. Tautinių šokių kūrybiniam tęstinumui visi pritarė.

Mūsų teatrai

Mėgėjų teatro reikšmė buvo platokia aptarta A. Kairo. Teatras yra toks, koks yra, todėl nereikia pridėti žodžio mėgėjų, profesionalų ar pan. Teatro pasigendama, kai jo nėra, teatras kritikuojamas, kai jis yra. Retas parodo kultūrinį subrendimą teatrui padėti. Teatras yra reikšmingas visoms kartoms. Teatrų yra maža, nes jo sritis yra apiešta dėl pinigų stokos. Teatrų turėtų būti žymiai daugiau. Reikia pritraukti į darbą teatralus, sutelkti lėšas. Teatras suartina visas kartas. Scena nėra vien pasirodymo vieta, bet ir veikla, kūryba. Teatras turėtų būti pritaikintas ne vien menui, bet ir lietuviškumo išlaikymui. Kanadoje turėtų būti bent 5 lietuvių teatrai, o JAV — 10. Turėtų būti skiriamos premijos ir teatro darbuotojams. Jo nariai turėtų būti apmokami. Pinigus turėtų surasti globos komitetai, bendruomenė.

Labai gerai žinojau, kad buvau tapęs nepageidaujamu svečiu ambasadoje ne vien dėl savo ligos, bet ir todėl, kad buvau atolydžio kliūtini. Tiesa, mano ankstesnės ligos atsinaujino. Po 1960 m. mano gūžys palaipsniui vėl atsirado, taipgi augstas kraujospaudimas ir širdies sutrikimai. 1964 m. pasirodė skilvio negalavimo ženklai, o už metų — plaučių džiova, kurią gydytojai Pecs ligoninėje buvo pagydę. Savaime suprantama, pranešimai apie mano sveikatą buvo siuntinėjami į Baltuosius Rūmus. Tikriausiai jie būdavo persiunčiami Vatikanui.

Siūlė ligoninė

Airis katalikas O'Shaughnessy, pats irgi invalidas, tuo metu tapo ambasados "charge d'affaires". Vieną 1965 m. vakarą jis užėjo pas mane su mano sveikatos stovio dokumentu ir bandė prikabinėti, kad vyčiau gydytis sostinės ligoninėn. Ramiu balsu jam atsakiau, kad nekelsiu kojos bolševikiškon ligoninėn sostinėje ir nebūsiu ten gydomas. Tokiam neįsistatymui turiu pakankamą pagrindą. Tačiau, jei kyla rūpestis, kad galiau apkrestį tarnautojus, tebūna man maistas padedamas už durų. Aš įsinešiu jį vidun ir pajalęs indus vėl padėsiu toje pačioje vietoje. Mes galėsime taip tvarkytis iki pagysiu arba, jei Dievas nori, iki numirsiu. Jis davė tarnautojams įsakymus pagal mūsų susitarimą: tą patį vakarą valgis buvo atneštas taip, kaip buvau siūlęs. Ir taip buvo daroma kokias keturias ar penkias savaites.

Parodos

Sekmadienį, 12.30 v.p.p., dr. J. Zmuidzinaitis, gener. Lietuvos konsulas, atidarė parodas, sveikindamas organizatorius bei menininkus. Daugiausia darbo ir kūrybos parodžiusioms Montrelio "Vaivorykštės" narėms tektų pirmoji vieta. Tai jaunimo ir motinų bendras darbas, vadovaujant specialistams dail. A. A. Tamošaičiams. Buvo parodyta daug naujai sukurtų kilmų, kuriuose matėme Kanados ir Lietuvos vaizdus bei mitologiją.

Buvo išstatytos L. Mačiuko senovės Lietuvos monetos, tinkamai suskirstytos, įremtos. Tai, rodos, tik šis rinkinys ir žinomas iš senovės Lietuvos pinigų. Greitai matėme nepriklausomos Lietuvos monetas ir popierinius pinigus, surinktus P. Morkūno. S. Vaivada ir A. Dilkus nepagalėjo parodyti dalies Lietuvos pašto ženklų rinkinio. (Apie dailės parodą žiūr. dail. Dagio straipsnį 5 psł.).

Atskirai dera paminėti kulinarijos parodą, kurią paruošė agronomė E. Sondienė. Ji parodė, ką galima padaryti trapioje, nepastovioje medžiagoje.

Sėkmingas koncertas

Suvažiavimo darbuose dalyvavo nedidelis būrelis atstovų ir svečių. Taip pat mažokai dalyvių pasirodė šokių vakare. Užtat į sekmadienio koncertą susirinko per 500 asmenų, ir salė vos vos talpino žiūrovus. Programa atliko: St. Catharines "Nemunas", Londono "Baltija", Toronto Stp. Kairio muzikinis vienetas, Toronto "Aitvaras", Montrelio išraiškos šokio atstovės, poetas H. Nagys, Hamiltono "Aukuras", Toronto Prisiškėlimo par. choras, jaunieji deklamatoriai — V. Javaitė, R. Kalvaitis, D. Jonikaitė, E. Labukas. Programą paruošė E. Kudabienė, koordinavo L. Kriškėčiūnaitė - Ranos, šviesas tvarkė E. Stungevičius.

Programos atlikėjai nebuvo vienodo lygio. Mat, buvo sudaryta progą dalyvauti ir silpniesiems. Naujas dalykas torontiečiams buvo išraiškos šokio grupė, vadovaujama B. Vaitkūnaitės - Nagienės. Ji susilaukė daugiausia dėmesio. Gražiai reiškėsi jaunieji deklamatoriai, ypač V. Javaitė ir R. Kalvaitis. Kaip stipraus, savimi pasitikinčio mosto dirigentas pasirodė E. Kriškėčiūnas, Prisiškėlimo choro vadovas.

Suvažiavimas baigėsi entuziastinga nuotaika, kuri pradžioje buvo daugiau minorinė. Dėlto jam pirmininkavęs pareiškė, kad suvažiavimas pavyko geriau nei buvo tikėtasi. M. Vitalius

Vasarotoju DĖMESIUI

CAPE CODE, Massachussets, USA,
lietuviškoje kolonijoje, prie Atlanto pajūrio,
pušyne, išnuomojami kambariai atostogautojams.
Dėl laiko ir sąlygų prašom susitarti iš anksto
tel. 617-583-7722 arba 617-775-7465
tarp 7-10 val. vak.; arba laiškais —
T. MECIŪTĖ, 64 Wedgewood Drive,
Centerville, Barnstable, Mass. 02632, USA
ATVYKITE SU DRAUGAIS IR PAŽISTAMAI!

Iš vienos tremties į kita

Pasakoja kardinolas Mindszenty savo atsiminimuose apie priverstinį išvykimą iš tėvynės

šimtmetyje tokios sienos vaizdas tikrai yra liūdinantis.

Per Vieną į Romą

Nuncijus nukreipė automobilį į Vienos aerodromą. 12.55 v. p.p. mes įlipom į reguliariai Romon skrendantį lėktuvą. Jame pasitiko mus arkiv. Casaroli. Romoje manęs laukė valstybės sekretorius kard. Vilot ir nusižė iš aerodromo į Vatikaną. Ten Paulius VI manęs laukė Sv. Jono bokšto angoje, kur man buvo paruošęs karališką apsisistojimo vietą. Jis mane apkabino, nusiėmė savo vyskupišką kryžių ir užkabino man ant kalo. Pasakui, padavęs ranką, įvedė mane į pastatą. Sykiu su manimi jis užsikėlė keltuvu ir aprodė visą gražų butą, kuris man buvo skirtas. Patriarchas Atenagoras buvo čia apsisistojęs prieš mane. Vėliau popiežius kasdien rodė savo tėviškos meilės ženklus. Vienas įspūdingiausių — buvo pakvietimas koncelebruoti Mišias popiežiaus dešinėje per vyskupų sinodo atidarymą. Savo kalboje popiežius užsiminė apie Vengrijos katalikybę ir kalbėjo apie mane. Jis sakė:

Savo tarpe šiandieną turime garbingą broli kardinolą Jozsef Mindszenty, Esztergom arkivyskupa, kuris neseniai atvyko Romon po ilgų metų priverstinio nebuvimo. Jis yra svečias, kurio išsiilgusiai laukėm. Jis koncelebruoja su Mumis kaip garbingas gyvuojančios Vengrijos K. Bendrijos ir Apaštališkojo Sosto vienybės simbolis, vienybės, kuri trunka jau tūkstantį metų. Bet jis taipgi yra simbolis dvasinio ryšio su tais broliais, kuriems neleidžiama palaikyti normalių ryšių su Mumis. Jis yra simbolis nesvyruojančios stiprybės, įsiaknijusios tikėjime ir nesaunaudiskame pasišventime K. Bendrijai. Jis tal rodė savo nenulistama veikla ir meile, malda ir ilga kančia. Visi garbinkim Viešpatį ir bendrai tarkime nuoširdų 'Ave' šiam ištremtam augštai gerbiama arkivyskupi!

Po Mišių popiežius paėmė mane už rankos ir, arkivyskupams bei vyskupams plojant, išvedė mane iš Siksto koplyčios.

Susitikimai

Per trumpą savo buvimą Romoje priėmiau daugelį lankytojų, jų tarpe kardinolus, arkivyskopus, augštus kurijos tarnautojus, kunigus ir pasauliečius. Sv. Tėvas pasikviesdavo mane prie savo stalo ir dažnai pasisūsdavo savo sekretorius su dovanomis ar žiniomis. Aš irgi aplankiau kelis kardinolus, kai kuriuos romėniškąsias kongregacijas ir valstybės sekretoriatą. Apeigų kongregacijoj peržiūrėjau vengrų kanonizacijų bylų eigą. Taipgi aplankiau savo titulinę Sv. Stepono Rotondą šventovę, vengrų maldininkų namus ir keturias didžiasias katedras. Sv. Pauliaus bazilikoje kunigas priėjo prie manęs, pabučiavo mano ranką ir padėkojo už mano kančias, reikšmingas K. Bendrijai. Paskui jis prisistatė: "Aš esu kardinolas Siri". Susitikimai su daugeliu asmenų paliko man gilių įspūdžių, ypač su Tisserant, Ottaviani, Wyszynski, Cicognani, Seper, Wright, Döpfner, Höfner, Cooke ir daugeliu kitų. Su dėkingu prisiminimu atnašavau Mišias Sv. Petro bazilikoje prie popiežiaus Pijaus XII karsto.

Karti patirtis

Pasaulio spauda atkreipė nepaprastą dėmesį į K. Bendrijos būklę Vengrijoje ir į mano padėtį. Dauguma laikraščių laikėsi gana palankios ir objektyvios linijos, bet, žinoma, buvo kelias ir kitokių balsų. Rugsėjo 28 d. "L'Osservatore Romano" apibūdino mano išvykimą iš Vengrijos, tarsi tai būtų pašalinimas kilties geresniame santykiu K. Bendrijos su valstybe. Man tai buvo pirmoji karti patirtis, nes aš supratau, kad Vatikanas visai nekreipia dėmesio į sąlygas, kurias buvau suformulavęs Budapešte. Antrą nusivylimą patyriau, kai sužinojau, kad Sv. Sostas už dviejų savaitių po mano išvykimo atšaukė ekskomuniką "taikos kunigams". Na, ir aplamai patyriau abejingumą savo bylos reikaluose.

Vengrų seminarijon

Birželio mėnesį aš dar buvau nurodęs, kad užsienyje norėsiu gyventi Pazmaneum seminarijoje, ir maniau, kad Vatikanas atstovai informuos apie tai Austrijos valdžią. Bet tai greičiausiai nebuvo padaryta. Austrijos kancleris, pasirodo, sužinojo apie mano norus iš laikraščių. Memorandumu Vatikanas valstybės sekretoriui išdėdė visas

skriaudas Vengrijos K. Bendrijai.

Po trijų savaičių Romoje išreiškiau norą vykti į Pazmaneum Vienoje, į seminariją, kuri turės būti mano nuolatine gyvenvietė. Daugelis draugų tam buvo priešingi ir aiškino, kad Roma teikia daugiau saugumo. Bet aš laikiausi pirmųkščio savo nusistatymo. Pagal mano pagaidavimą mons. Zagon viską paruošė persikraustymui. Austrijos ambasadorius prie Sv. Sosto aplankė mane ir bandė prikalbėti, kad atidėčiau savo išvykimą. Visdėlto aš nustatčiau datą išvykti į Vieną, būtent, spalio 23.

Popiežiaus žodžiai

Tą dieną aš atnašavau Mišias su Sv. Tėvu. Vengrai kunigai ir vienuolijų nariai Romoje dalyvavo Mišiose ir giedojo vengriškas giesmes. Kai po Mišių sugrįžom zakristijon, popiežius paprašė visus išeiti. Likęs su manim, kreipėsi lotyniškai: "Esi ir pasilieki Esztergomo arkivyskupą ir Vengrijos primas. Tęsk darbą ir, jei patirsi sunkumų, visuomet su pasitikėjimu kreipkis į Mus!" Tada jis pašaukė mons. Zagon ir, kalbėdamas itališkai mano akivaizdoje, pareiškė tarp ktiko: "Aš duodu Jo Eminencijai savo kardinolišką apsiaustą, kad jis apsaugotų jį nuo šalčių toje vėsioje šalyje ir būtų simboliu meilės bei pagarbos, kurią aš jam jaučiu".

Mons. Zagon buvo paprašytas mane užtikrinti Sv. Tėvo vardu, kad mano likimas jokių būdu nebus pajungiamas jokiems kitiems siekiams. "Kardinolas visada paliks Esztergomo arkivyskupą ir Vengrijos primas".

Vakare išvykau iš Romos Vienon, lydimas mons. Zagon. Arkiv. Casaroli, kaip Vatikano atstovas, buvo atvykęs aerodroman manęs išlydėti. Atvykau į Pazmaneum Vienoje dar prieš vidurnaktį ir įsikrausčiau rektoriatu butan.

Nauji planai

Kai vykau tremtin, raminausi galvodamas, jei Dievas duos man gyvybę ir jėgų, užsienyje galėsiu pasitarnauti trims svarbiems vengrų tikslams: ganytojiškai rūpintis šimtais tūkstančių benamių katalikų; persipėti pasaulį apie bolševizmo pavojų spausdinamais savo atsiminimais; tam tikrom progom pasirūpinti tragišku savo tautos likimu.

Dar būdamas Romoje sužinojau šiek tiek apie religinį ir kultūrinį pabėgėlių vengrų gyvenimą. Vienoje pradėjau sistemingai rinkti žinias apie religinę bei kultūrinę savo tautiečių būklę visame pasaulyje. Daug detalių gavau per laiškus ir pokalbius su savo lankytojais. Be abejonės, buvo džiugių faktų ir guodžiančių aprašų, tačiau tremtiniški trūkumai bei negalimybės jas gerokai viršijo. Svarbiausia, labai trūko kunigų, dirbančių tiesiogiai su tremtiniais, nes dauguma jų tarnavo svetimosose įstaigose bei vyskupijose. Šventovės, kurios buvo pastatytos mūsų žmonių sutaupytais centais, buvo prarandamos (pvz. Amerikoje), o tuo tarpu didelės vengrų bendruomenės kitur neturėjo nei parapijų, nei kunigų, nei mokyklų, nei vienuolynų ar senelių namų. Net ir dabar, po II Vatikano santarybos, parapijinis darbas tarp žmonių jų pačių kalba yra gerokai trukdomas daugelyje vietų.

Nepatenkintas prašymas

Trūkumai vengrų sielovadoj, be abejonės, kilo iš to, kad Roma — visai teisingai — neleido Vengrijos episkopatui, kuris kaip vienetas buvo visiškai pajungtas komunistiniam režimui, siųsti kunigus į užsienyje gyvenančių vengrų katalikų kolonijas. Akivaizdoje tokios nepaprastos padėties aš paprašiau Sv. Sostą 1971 m. gale leisti man, kaip teisėtai vengrų hierarchijos galvai ir primui, užpildyti tą spragą. Norėjau įsteigti organizaciją, kuri perimtų užsienio vengrų sielovadą, pasiimdama sau uždavinį atstovauti vengrų katalikų visuose užsienio kraštuose. Taipgi prašiau, kad man būtų leista pasiskirti vyskupus pagalbininkus pusantro milijono vengrų katalikų, gyvenančių užsienyje, aptarnavimui.

Mano prašymai nebuvo patenkinti. Aišku, Vatikanas puičiai jautė, kad mano sielovadinis darbas erzins Budapeštę režimą dėl jam nepageidaujamų

nerimas buvo kilęs, šitaip skambėjo: "Su tikėjimu ir viltimi Dievuje Mes peržengėme kalėdimo slenkstį ir mirtį nešančią laikinę sieną". Dar pačioje antpuolio pradžioje mano įstaiga buvo paskelbusi pareiškimą, kad "mirtį nešančia laikine siena", prie kurios tiek daug žmonių gyvybių paklota, aš laikau ne austrų-vengrų sieną, bet geležinę uždangą. Kiekvienas vengras, kuris yra ištikimas savo kraštui, laiko šią sieną "laikine". Tačiau šio spaudos antpuolio metu, kuris aiškiai neturėjo jokio pagrindo, nė vienas oficialus K. Bendrijos organas neatėjo man pagalbon. Priešingai, man buvo pranešta iš Romos, kad dabar aš turiu paduoti kiekvieną iš savo pareiškimų, net savo pamoksus, patikrinti romėniškajam patarėjui, kuris bus man paskirtas. Aš negalėjau priimti tokio draudimo. Po pasitarimų ir keliolikos laišku aš pareiškiau, kad esu pasiruošęs pateikti savo pareiškimus tik Sv. Tėvui asmeniškai ir tik tada, kai jis aiškiai ir atvirai mane to prašys. (Bus daugiau)

Sąjūdis prieš mane

Vengrijos valdžiai pavyko įtikinti keletą Austrijos valdžios asmenų ir sukurstyti keletą "progresyvių" katalikų. Dirbtinai sukurstytas spaudos sąjūdis nenutuli, kol Austrijos kancleris užtikrino savo parlamentą, kad tai, ką aš buvau parašęs, joki būdu neličia austrų-vengrų sienos, bet tik "geležinę uždangą". Sakinys, dėl kurio visas tas

Išvertė kun. J. Staškus

Kardinolą Mindszentį, ką tik atvykusį iš JAV ambasados Budapešte, sveikina popiežius Paulius VI Vatikano sode

A+A
PRANUI LESEVIČIUI
Lietuvoje mirus, jo sūnų PRANĄ ir žmoną GENOVAITĘ skausmo valandose nuoširdžiai užjaučiame —
R. V. Bartninkai *G. V. Stabingiai*
J. Karaliūnas *A. Muliolis*

A+A
POVILUI ČIURLIUI
Lietuvoje mirus, brolių PETRĄ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —
Ona ir Jurgis *Ada ir Balys*
Juodikiai *Arūnai*

Mūsų kredito unijos nariai
a+ta Stasiui Aneliūnui
mirus, jo žmonai JADVYGAI, dukrai DANUTEI, sūnui ALGIUI ir artimiesiems nuoširdžių užuojautą reiškia —
Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

Mūsų kredito unijos nariai
a+ta Jonui Gedvilai
mirus, jo žmonai GENEI, dukrai LILIJAI ir artimiesiems nuoširdžių užuojautą reiškia —
Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Direktorius Kačinsko vergijoje

Dokumentinis pranešimas iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos"

J.E. Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštališkam administratoriui kun. Jono Babono

Pranešimas

Aš, kun. J. Babonas, einantis Šiaulių Sv. Petro ir Povilo bei Aukštelkės bažnyčių vikaro pareigas, 1974 m. gegužės 30 buvau pakviestas pas ligonius į Aukštelkės senelių - invalidų namus. Mane kvietusi Eugenija Gudeikytė paaiškino, kad norinčių priimti šv. sakramentus yra daug ligoniu. Kad greičiau aptarnauti sergančius ir labai nesivėluočiau, aš paprasčiau kun. Alfredą Vanagą padėti. Po vakarinių pamaldų mes nuvykome į senelių - invalidų namus ir sergančiuosius senelius aprūpinome šv. sakramentais.

Rūbininkė Dana Mikalajūnienė, pastebėjusi mus, pareikalavo, kad felčeris Navickas mus išvartytų. Jam atsisakius, D. Mikalajūnienė pranešė senelių - invalidų namų direktoriui Vladiui Kačinskui. Baigiant aprūpinti šv. sakramentais sergančius senelius, atvyko direktorius ir, su laikės mane, tarsi įsibrovėlių, prie durų, pradėjo barti. Pamatęs koridoriuje felčerį Navicką ir būdinciją sanitarę Janiną Petrauskienę, direktorius pradėjo juos taip plūsti ir šaukti, kiek tik žmogus gali išreikti. Tyčiodamasis varė juos eiti išpažinties vien dėlto, kad įleido kunigą į senelių - invalidų namus. Išgirdusi didelį triukšmą, atėjo ir mus pakvietusi E. Gudeikytė. Direktorius Kačinskas apkaltino ją kaip organizatorę.

Aš mėginau su direktoriumi išsiaiškinti, kad mes nepažeidėme nei konstitucijos, nei tarybinių įstatymų, nes jie leidžia kunigui aprūpinti šv. sakramentais ligonį kalėjime, ligoninėje ar senelių - invalidų namuose, jei tik ligonis kunigo prašo. Mes į Aukštelkės senelių - invalidų namus atvykome sergančių senelių prašomi, tačiau direktorius apie tai nenorėjo nei girdėti. Jis, plūsdamas, vadindamas nachalais, chuliganais, niekšais, nusivėdė mane ir Gudeikytę į raštinę.

Direktorius paskambino Šiaulių rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojui Beržiniui ir saugumo komiteto darbuotojams, kad sulaukęs įsibrovusių dvasiškius. Pavaduotojas pranešė, kad tuojau atvyksias ir įsakė mūsų neišleisti.

Po valandos į raštinę įėjo pavaduotojas Beržinis, saugumo viršininkas Urbonavičius ir dar du saugumo darbuotojai.

Pavaduotojas Beržinis paklausė, ar ji pažįstu, ir prisistatė, kas jis toks esąs. Po to Beržinis mane kaltino, kad jis net tris kartus mane kvietęs, bet aš pas jį nenuvykęs. Paaiškinau, kad jokio kvietimo negavau. Pavaduotojas dar du kartus pakartojo tą patį kaltinimą, tačiau paklaustas kada jis mane kvietė, nieko neatsakė.

Po tokios įžangos E. Gudaitytę išvedė į kitą kambarį, o mane pradėjo klausinėti, kaltinti bei reikalauti. Pavaduotojas Beržinis, direktorius ir saugumiečiai mane kaltino, kad aš braunuosi į senelių - invalidų namus. Man priminus, kad tarybiniai įstatymai leidžia kunigui aplankyti ligonį ligoninėje, senelių - invalidų namuose ir net kalėjime, saugumo viršininkas tai patvirtino, bet pareiškė, kad Aukštelkės senelių - invalidų namuose esanti kitokia tvarka. Į klausimą, ar gali kokios nors valstybinės įstaigos vidaus tvarka būti priešinga valstybiniams įstatymams, saugumo viršininkas nieko neatsakė.

Į mano klausimus ir paaiškinimus pareigūnai nekreipė dėmesio. Buvau kaltinamas, kad organizuoju senelius rinkti kažkokius prašus. Pasirodo, kad prieš pusmetį Aukštelkės senelių - invalidų namų gyventojai parašė prašymą Šiaulių rajono vykdomojo komiteto pirmininkui, prašydami jo pagalbos, kad direktorius Kačinskas leistų atvykti kunigui su šv. sakramentais pas sergančius senelius. Vienam seneliui įskundus, direktorius šį pareiškimą atėmė ir neleido pasiųsti, nors ant to pareiškimo buvo pasirašę virš 40-ties senelių.

Dar buvau kaltinamas, kad dirbdamas Kaune organizavau parašų rinkimą, o atvykęs į Šiaulius, suorganizavau kryžiaus nešimą į Kryžių kalną, be pavaduotojo Beržinio leidimo aptarnauju Aukštelkės bažny-

čią, renku iš tikinčiųjų aukas ir pan.

Kitame kabinete buvo tardoma Eugenija Gudeikytė. Ji taip pat buvo nuodugniai iškirsta. Krėtėjai paėmė Eugenijos pasą, maldaknygę, Aukštelkės bažnyčios raktus ir visa, ką pas ją rado.

Pavaduotojas Beržinis, atnešęs Aukštelkės bažnyčios raktus, rodė man ir šaukė, kodėl raktai laikomi pas tą moteriškę, o ne pas bažnyčios komiteto pirmininką. Paaiškinau, kad E. Gudeikytė puošia bažnyčią, prižiūri gėles, o bažnytinio komiteto pirmininkas negali visą laiką būti bažnyčioje ir atlikti tuos darbus. Be to, Aukštelkėje nėra net klebonijos, nei arti gyvenančio žmogaus, kuris galėtų prižiūrėti bažnyčią. Pavaduotojas reikalavo pasakyti, kokiam vienuolynui E. Gudaitytė priklauso, nes jos darbai rodo, jog ji esanti vienuolė. Aš pasakiau, kad ji nei apie vienuolyną neturinti jokio supratimo.

Iš manęs reikalavo parašyti pasiaiškinimą, kodėl atvykau į Aukštelkės senelių - invalidų namus, kodėl atidaviau bažnyčios raktus E. Gudeikytei ir kodėl Aukštelkės bažnyčioje renku iš tikinčiųjų aukas. Parašiau. Taip pat reikalavo parašyti vyskupui pareiškimą, kad "nenoriu" aptarnauti Aukštelkės parapijos tikinčiųjų. Apklašinėjimo pabaigoje saugumo viršininkas pareiškė: "Jūs atleidžiote nuodėmes, bet privalote mums išpažinti sąvąsias ir iš mūsų gauti atleidimą".

Pareigūnai, įsakę 1974 birželio 4 man atvykti į Šiaulių rajono vykdomojo komitetą, tik po 2 val. nakties leido vykti namo.

Panašių nesupratimų tarp Aukštelkės bažnyčią aptarnaujančio kunigo ir senelių - invalidų namų direktoriaus bei pavaduotojo Beržinio būdavo ir anksčiau. Buvo kreiptasi pas religijų reikalų tarybos įgaliotinį Rugienį; vėliau — pas Tumėną, bet padėtis nepasikeitė. Aukštelkės senelių - invalidų namų direktorius yra pareiškęs, kol jis čia būsiąs, kunigas pas senelius neįeisiąs kojos. 1974 m. kovo 24 kunigas su šv. sakramentais buvo priverstas grįžti, nes jo neįleido pas sergančius senelius. Direktorius Kačinskas

senelai Apolonijai Gelminauskaitei pareiškė duosiąs kunigui per galvą, jei jis ateisias pas sergančius senelius, o pačią Gelminauskaitę už kunigo pakvietimą kelioms dienoms įmėsias į rūšį.

Direktorius taip pat daro įvairias kliūtis, kai giminės ir artimieji nori mirusį senelį palaidoti su bažnyčia. Visa tai rodo, kad ir paskutinis užpuolimas bei visi kaltinimai buvo iš anksto suplanuoti.

1974 birželio 3 Eugenija Gudeikytė buvo pakviesta į saugumo komitetą, kur ją gąsdino, grasino ir reikalavo pasakyti, kokiam vienuolynui jina priklausanči. Pagaliau, sugrąžinę pasą ir maldaknygę, išstūmė pro duris. Bažnyčios raktai buvo sugrąžinti tik tada, kai į Šiaulių rajono vykdomojo komitetą nuėjo bažnytinio komiteto pirmininkas P. Lešinskas.

Skundikė Dana Mikalajūnienė buvo pagerbta garbės lėntoje, o būdinciją sanitarėi Janinai Petrauskienei, parodyusiai kunigui palatas, buvo pareikštas griežtas papeikimas.

1974 birželio 4 nuvykau į vykdomojo komitetą pas pavaduotoją Beržinį. Ten laukė ir saugumo darbuotojas. Vėl buvo kartojami kaltinimai bei reikalavimai, tik kiek švelnesne ir kultūringesne forma.

Vėliau buvo pakviestas pasiaikinti į Šiaulių Sv. Petro ir Povilo bei Aukštelkės bažnyčių klebonas kun. L. Mažonavičius. Buvo atvykęs net įgaliotinis K. Tumėnas, bet šio vizito rezultatai kol kas nežinomi.

Tiek klebonui kun. Mažonavičiui, tiek man priekaištavo, kad senelių - invalidų namuose žmonės pasipiktinę kunigo atvykimu, nes palatose buvę ir netikintųjų. Pareigūnai tylėjo, kai paklausėme, jei reikia atsiųželti į netikintuosius, tai tikintieji ar ne žmonės ir ar į juos nereikia atsiųželti? Mat, jų supratimu, jei esi tikintis, tai jau ne žmogus.

Visa tai rodo, kad aprūpinti šv. sakramentais sergančius senelius yra sunkios ir nenormalios sąlygos. Noriu, kad Jūsų Ekscelencija žinotumėte tikrąją šio įvykio eiga.

Kun. J. Babonas
Šiauliai, 1974. VI. 20

A+A

VLADUI STANULIUI

mirus, dukrai ANGELEI KULNIENEI, sūnams —
TEODORUI ir VYTAUTUI, jų šeimoms bei kitiems
artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Irena ir Viktoras Priščeponkos

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

176 LAKESHORE ROAD WEST

(Kampas Mississauga Road N.)

Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

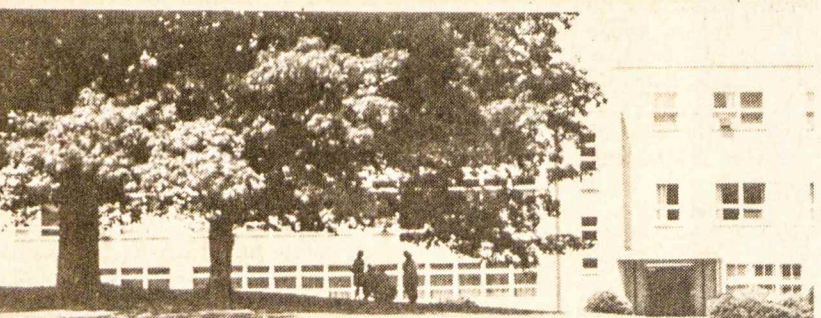
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of
Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakyamus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne-
skubėdami atlikti visą menišką darbą pagal
pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

ATOSTOGOS MAINE

Lietuviai pranciškonai visus maloniai kviečia atostogauti jų vasarvietėje Kennebunkporte, Maine. Ši graži kurortinė vieta prie pat Atlanto vandenyno yra tapusi savotišku lietuviųbės centru vasaros atostogų mėnesiais, kai iš visos Amerikos ir Kanados suvažiuoja šimtai lietuvių. Čia žmogus atsigaišina ne tik grynu oru, kaitria saule, švariu jūros ir baseino vandeniu, geru maistu bei kitais žemiškais patogumais, bet taip pat koncertais, literatūros vakarais, meno parodomis, paskaitom ir labai meniška aplinka, pilna lietuviškų šventovių. Čia kiekvienam teikiama proga ir pasilinksinti, ir susitelkti. Buvęs gimnazijos pastatas paverstas patogiais kambariais. Taip pat ir kiti svečių pastatai nuolat gerinami. Kainos neaukštos.

Sezonas prasideda birželio 28 ir baigiasi rugsėjo 2. Visais atostogų reikalais rašykite: Rev. Superior, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046, USA. Telefonas (207) 967-2011.

Toronto "Gintaro" ansamblio veteranai Irena ir Leonas Baziliauskai dvidešimtmečio koncerte

Nuotr. O. Burzdžiaus

Didelis darbas, mažai garsinamas

AL. GIMANTAS

Tuo metu, kai lietuviškųjų veiksmų tarpe vyksta nesantai-
ka ir ambicingi apsidarymai, kurių dalis, deja, persimeta ir į visuomenę, blaivesnių tų pačių ar kitų veiksmų balsai šaukia apie reikalą stiprinti ir plėsti lietuviškąją informaciją svietimųjų tarpe. Tai itin svarbu prieš susirenkant europinei saugumo konferencijai, kurioje, kaip prisibijoma, bus užtvirtinta dabartinė Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių priklausomybė svietimai orbitai. Kalbama apie skubų naujų leidinių, brošiūrų paruošimą ir išleidimą. Kadangi laiko tiek mažai, sunku ir įsivaizduoti, kad būtų suspėta efektyviai pasiekti ir paveikti tuos sluoksnius, kurių nepajėgėme ar neįstengėme įveikti per kelis dešimtmečius.

Tiesa, tos veiklos plotai nėra visiškai tušti. Savo metu, lyg ir privačia iniciatyva (tik ne mūsų veiksmų) gimė kultūrinis bei mokslinis žurnalas "Lituanus". Jis bene vienintelis pastoviai, reguliariai ir gana paveikiai šakojasi svietimųjų intelektualiniuose sluoksniuose. Kaiką mūsų veiksmų tarpe lyg ir piktina faktas, kad "Lituanus" nėra grynai propagandinio, "patriotinio" turinio ir tipo leidinys. Bet giliau ir plačiau žvelgiai tautiečiai supranta tikrąją žurnalo paskirtį, užimtą liniją, pasirinktą formą ir turinį.

Kokybiniu atžvilgiu žurnalą vertinant, galima tarti, kad ne kiekvienas sąsiuvinis yra vieno-
dai vertingas ar aktualus. Mūsų šiais "Lituanus" rėmėjai (ir kritikai) turėtų įsisąmoninti, kad tiek žurnalo redaktoriai, tiek ir leidėjai stengiasi prisiminti pareigas atlikti kiek galint geriau. Pastovių, nuolatinių bendradarbių stoka, finansiniai nepritekliai kaikada nugali ir patį didžiausią pasišventimą bei idealizmą, kurį rodo administracija ir redakcinio personalo nariai. Honorarai straipsnių autoriams nemokami, atseit, materialinio paskatinimo kaip ir nėra. Visą tenka atlyginti tuo pačiu ir vis besikartojančiu "ačiū". Tas dailus žodis, tegu nuoširdžiai ir lietuviškai tariamas, nepadaeda tiek, kiek atliktų

Neatsiliepusiems

Pirmosios Kanados lietuvių dainų ir šokių šventės proga ruošiamo sukaktovinio leidinio redakcinė kolegija kreipėsi raštu į kiekvieną šventę dalyvaujantį chorą ar šokių grupę, prašydama atsiųsti leidiniui reikalingą informaciją. Raštu buvo kreiptasi ir į Hamiltono lietuvių organizacijas bei sambūrius, kurių adresus apylinkės valdyba turi. Dar yra neatsiliepusių Hamiltono organizacijų ir net chorų bei šokių grupių, nors data, iki kurios buvo prašyta atsakyti, jau praėjo. Antrą kartą į užsimiršusius ar nenorinčius atsiliiepti atskirai nesikreipsime. Pranešame, kad leidinyje tilps tik tie aprašymai (ne nuotraukos), kuriems informacinė medžiaga bus gauta prieš birželio 15 d.

Jei kas negavo leidėjų laiško, prašom skambinti vakarais (416) 388-4945.

Redakcinė kolegija
(Vyt. P. Zubas)

Tėviškės žiburiai • 1975. VI. 5 — Nr. 23 (1322) • 3 psl.

Daytonos lietuviai

Ten gyvena ir garsusis krepšinio žaidėjas Andrusis

VLADAS RAMOJUS

Daytona — kurortinis miestas Atlanto pakrastyje šiaurinėje Floridoje. Nuo Čikagos iki Daytonos — 1190 mylių. Jei skrendi lėktuvu, su persėdimu Atlantoje nuleki per tris su pusę valandos. Daytona Beach — keliolikos kilometrų ilgio žemės juosta tarp Halifax upės ir Atlanto vandenyno — ypač kelerių paskutinių metų laikotarpyje nusagstyta naujais milžiniškais moteliais, viešbučiais, apartmentiniais namais. Kai pirmą kartą atvykti į Torontą, tave taip pat stebina gausūs ir milžiniški apartmentiniai namai. Tik skirtumas tas, kad Toronto architektūra daugiausia vienoda ir nuobodi, gi Daytonos didžiųjų milžinų sienose matai įvairų ir labai įdomų architektūros meną. Daytonoje, kuri visoje Š. Amerikoje garsi automobilių ir šunų lenktynėmis, mažai matyti vyresnio amžiaus žmonių — pensininkų. Ten atostogauja daugiausia vidurinės ir jauniosios kartos atstovai — jaunos šeimos, studentija ir t.t. Ten beatostogaudamas sutikau nemažai ir kanadiečių, daugiausia prancūzų iš Kvebeko. Kanados lietuvių ten, deja, nesustikau. Kažkas pasakojo, kad jie, kaip bitės, susispietę St. Petersburge ir kitur.

Daytono klimatas viliojantis. Kai ten atostogavau gegužės mėnesį, dienomis temperatūra siekdavo 92°, o naktimis nukrisdavo iki 65° F. Dr. J. Sandargas kartą pravežė pro seną ir apleistą multimilijonierių Rockefellerių rezidenciją. Vienas iš Rockefellerių senelių buvo ligotas žmogus. Būrys pasaulinio masto specialistų įieškojo jam tinkamą klimatą. Tokį klimatą surado Daytonoje. Ten, plačių sodų pavėsyje, tarp Atlanto ir Halifaxo upės, buvo pastatyta didelė rezidencija, ir ligotas senelis joje leido saulėlydžio dienas. Jam mirus, rezidencija buvo labai apleista, niekas ją nebesirūpino, bet dabar miestas pasiryžęs ją atnaujinti ir padaryti turistinę vietą.

Daytonos paplūdimys platus ir prie vandens labai kietas. Seniau paplūdimyje vykdavo garsiosios automobilių lenktynės, ir ne vienas lenktyniautojas čia yra žuvęs. Automobilių lenktynės vyksta vasario mėnesį. Iš paplūdimio jos iškeltos į specialų 130.000 vietų turintį stadioną. Bet ir dabar paplūdimyje gali važinėti automobiliai 10 mylių į val. greičiu. Automobilių daug, bet jokios oro taršos nesijaučia, ir smėlis švarus kaip kristalas. Nuo Atlanto vandenyno visą laiką pučia gaivus vėjas, ir 92° karštyje netenka net prakaituoti.

Daytonos lietuviai

Daytoną ypač plačiai lietuvių spaudoje aprašė plunksnos bi-

čiulis J. Janušaitis. Jis, keturis kartus apsukęs visą Floridos pusiasalį, labiausiai susidomėjo Daytonos ir čia nusipirko gražią rezidenciją būsimajam poilsiui, kai pasitrauks į pensiją.

Vienas iš lietuvių pirmųjų Daytonoje yra buvęs žymus mūsų krepšininkas, 1939 m. Lietuvos krepšinio rinktinės narys Adolfas Andrusis su žmona Viktorija. Jie motelių verslą čia įsigijo prieš penkerius metus. Dabartinis jų "Seascape" motelis, 3321 S. Atlantic Ave., Daytona Beach, Fla. 32018, yra 33 butų junginys ant pat Atlanto krantų. Nors gražiame motelyje atostogauja daugiausia amerikiečiai ir kanadiečiai, bet pas Andrusius ateina net aštuoni lietuviški laikraščiai. Netrukus ten pradės rodytis ir "T2". Andrusiai nemažai pinigų aukoja lietuvių spaudai, priklauso Lietuvių Fondui ir t.t. Pasitraukę iš Lietuvos nuo bolševikų okupacijos, A. Andrusis, M. Duliūnas ir Z. Varkala buvo pakviesti į prancūzų svetimšalių legijoną ir žaidė jo rinktinėje. Toji rinktinė po karo Afrikoje laimėjo legijono čempionatą. Nujausdami, kad prancūzai mūsų vyrus krepšininkus gali pasiųsti į Indokiniją, į kovos lauką, įieškojo galimybę išvykti kitur. Atsitiktinai atsiradęs lietuvis felčeris patikrino sveikatą ir visi buvo grąžinti į V. Vokietiją, kur Kemptene įsijungė į garsiąją reprezentacinę "Sarūno" krepšinio komandą, skynusią pergalės V. Vokietijoje ir Prancūzijoje. Prisiminęs anuos jaunystės ir pergalių krepšinio aikštėse laikus, Adolfas Andrusis planuoja kada nors pasikviesti buvusius krepšininkus į savo vasarvietę Daytonoje smagiai viešnagai.

Taip pat vieni iš lietuvių pirmųjų Daytonoje yra Aldona ir dr. Jonas Sandargai. Dr. J. Sandargas mediciną baigė Kaune 1937 m. Paskutiniaisiais metais bu-

(Nukelta į 4-tą psl.)

ADOLFAS ANDRULIS, buvęs Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjas, dabar gyvenas Daytona Beach, Floridoje

Esame visai arti jūsų

Kanadoje yra per 1300 Royal Bank skyrių. Tai reiškia, kad Royal Bank skyrius yra visai arti jūsų su paslaugiais tarnautojais, kurie gali patarti jums, kaip geriausiai pasinaudoti mūsų teikiamais patarnavimais.

Mes turime daugybę bankinių patarnavimų, kad galėtume patenkinti kiekvieno kliento poreikius.

Mes galime teikti naudingų patarimų kiekvienu jūsų asmeniniu finansų reikalu. Pavyzdžiui, kaip taupyti pinigus, kad jie lygiai kietai dirbtų jums, kaip ir jūs kietai dirbote jiems.

Tad kodėl neužėiti į Royal Bank šiandieną? Jo skyrius yra visai prie jūsų. Kai atsilankysite, pamatysite, kodėl mes esame žinomi visoje Kanadoje kaip "paslaugūs bankas".

ROYAL BANK
the helpful bank

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KANKINAMAS TAMONIS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Krokno 1974 m. 12 nr. rašoma apie technikos mokslų kandidatą Mindaugą Tamonį, paminklų apsaugos pareigūną. Kai komunistinė valdžia iša-
kai jam atnaujinti sovietinei armijai pagerbti paminklą Kryžkalnyje, jis atsisakė. Tardytojai prisipažino esant krikščionis. Būvo atleistas ne tik iš paminklų restauravimo instituto, bet ir uždarytas psichoneurologinėje ligoninėje, panašiai kaip gen. Grigorenka, Medvedevas, Pliusas ir kt. Rusų gydytoja Vaicūnienė pradėjo jį "gydyti" didelėmis insulino dozėmis ir gliukoze, tuo būdu sukel-dama šokus. Davė ir kitokių preparatų. Nuo tokio "gydymo" sutriko organizmo medžiagų apykaita, ir M. Tamonis labai nutuko (priaugo 17 kg.). Be to, prasidėjo nemiga, nusi-lpo akys — nebegalėjo skaityti. Ar šiuo metu M. Tamonis tebėra psi-choneurologinėje ligoninėje, nėra ži-nių. Kankinamasis yra 34 m. am-žiaus, vedęs, turi du vaikus. Toms Kuršo slėpypardžių yra išpausdimo eilėraščių žurnaluose "Literatūra ir Menas", "Metmenys".

VADOVŲ PAKETIMAI

Centrinės statistikos valdybos nau-juoju viršininku yra paskirtas buvęs ilgametis Kauno miesto partinio ko-miteto I sekretorius p. V. Mikul-čiauskas, jo buvusias pareigas patikė-dama J. Razumui. Prekybos "minis-teri" Anatolijū Mikutį, pensijon iš-ėjusį rusą iš Stavropolio krašto, pa-keitė Pranas Mickūnas.

HEROJAUS PROBLEMA

Lietuvos Rašytojų Sąjungos val-dyba gegužės 13 d. Vilniuje svarstė herojaus problemą naujoje lietuvių dramaturgijoje. Pranešimą, gūrantį J. Grušo, Justino Marcinkevičiaus, K. Sajo ir kairiųjų kitų dramatur-gų kūrinių brandumą, padarė lite-ratūros kritikas J. Lankutis. Jo nuo-mone, dramaturgijos būklė atitinka bendrąją lietuvių literatūros raidos dinamiką. Plenumu vadinamame val-dybos posėdyje dalyvavo ir politru-kas S. Simkus, kompartijos centro komiteto kultūros skyriaus vedėjas. Jis, matyt, buvo kitokios nuomonės. "Komjaunimo Tiesos" 95 nr. prane-šama: "Plenumo buvo atkreiptas dė-mesys į tai, kad scenoje vis dar pa-sigenda darbininkų, kolūkiečių, gamyba valdančių žmonių paveikslų. Dramaturgų kūryboje nepakankamai atspindėjo ir Didžiojo Tėvynės ka-ro atgarsiai..." Priekaištų susilau-kę ir Klaipėdoje įvykęs Lietuvos dra-mos teatro festivalis, skirtas to kom-partijos liaupsinamo karo sovietinei pergalėi, nes šią temą daugiausia nagrinėjo tik sovietinių rašytojų dra-maturgijos kūriniai. Lietuviai dra-maturgai jai nesiteikė duoklės atiduoti. Vienintelė išimtis — Vilniaus

dramos teatro pateikta J. Avyžiaus romano "Sodybų tuštėjimo metas" inscenizacija, kurią būtų netikslu va-dinti dramos kūriniu.

GELIŲ PARODA

Kauno sporto halėje buvo suren-gta keturias dienas trukusi republi-kinė gėlininkystės paroda "Pirmieji žiedai", susilaukusi apie 20.000 gė-lių, kurios buvo 110 skirtingų rū-šių. Parodos metu įvyko tradicinis gražiausių gelių puokščių konkur-sas, kuriame 100 gėlininkų dalyva-vo su 300 kompozicinių puokščių. Pirmąsias vietas laimėjo: Vilniaus apželdinimo tresto gėlininkė M. Ja-kutėnaitė ir Palangos kelių ekspla-tacijos valdybos gėlininkė O. Bagdo-nienė. Pirmoji konkurse dalyvavo su gėlonų žydinčių berberų ir sprogtančios krūmo šakelės kompozicija, antroji — su raudonomis rožėmis pintinėje. Algirdas Kadziulis, apra-šydamas parodą "Tiesos" 69 nr., konstatuoja Lietuvos atsilikimą gelių auginimo nuo Latvijos ir Estijos. Tūkstančiai Latvijos gyventojų ten-ka šešis kartus didesnis gelių bei šiltnamių plotas, tokiame pat skai-čiui Estijos gyventojų — tris kartus. A. Kadziulis išvada: "Mūsų gelių pa-rodos atrodo gražiai, tačiau parduo-tuvėse tų gelių retai nusipirksite — milijonai ištirpsta nepastebimai, gė-lininkai nepajėgia patenkinti didžiū-lės paklausos. Ir nežinia, kada pa-jęgs. Gėlių industrija auga pernelyg lėtai..."

TOBULINA SKLANDYTUVUS

Bronius Karvelis prieš porą metų Prienų eksperimentinės sportinės aviacijos dirbtuvėse sukūrė plastma-sinį sklandytuvą "BK-7 Lietuva", o šiemetiniams sklandymo sezonui pa-rūpino dvi patobulintas to sklandy-tuvo versijas. Susirinkus gausiam sklandymo sporto mėgėjų būriui ir dalyvaujant pačiam konstruktoriumi B. Karveliui, naujuosius modelius iš-bandė pasižymėjęs sklandytojas V. Sliumba, Sovietų Sąjungos sporto meistras. Naujosios padangų paukš-tės susilaukė entuziastingo sklandy-tojų įvertinimo. Sklandytojų klubui vadovauja A. Jonušas, sportinės avia-cijos dirbtuvėms — V. Pakarskas.

PAVOJINGI "ŽIGULIAI"

Respublikinės autoinspekcijos dar-buotojas Petras Žiupsnys "Tiesos" 74 nr. svarsto naujųjų "Žigulių" spartai augančias nelaimės Lietu-vo plentuose. Italijos "Fiat" bend-rovės sovietinėms sąlygoms pritaikyti "Žiguliai" turi tylius variklius, geras aerodinamines savybes, užliū-luojančias nepatyrusių vairuotojų dėmesį. Lietuvoje 1972 m. įvyko 77 "Žigulių" nelaimės, kuriose žuvo 15 asmenų, sužeisti buvo 62. 1973 m. nelaimių skaičius pakilo iki 201, žu-vusių — iki 17, sužeistų — iki 159. 1974 m. statistika yra užregistrau-si 259 "Žigulių" nelaimės, 41 žuvusi, 250 sužeistų. Pasak P. Žiupsnio, au-tomobilis nėra kaltas. Kalti — vai-ruotojai. Jis perspėja tuos vairuoto-jus, kurie žiemą nevažinėja, ypač būti atsargiais pavasarį. V. Kst.

Daytonos lietuviai

(Atkelta iš 3-čio psl.)

vo Kretingos apskr. gydytoju ir ypač artimai bendravo su gen. P. Plechavičium Lietuvos rinkti-nės kūrimo dienomis. Jis turi tikrai išdomių atsiminimų. JAV gyveno ir praktikuavo Ohio vals-tijoje, netoli Klevelando. Pasi-ruošęs trauktis į poilsį, nauju-tėlė rezidenciją pasistatė Or-mond Beach, šiauriniame Day-tonos priemiesty, ant pat Hali-fakso upės kranto. Dr. J. San-dargo biografią yra atspausdin-ti dvejuose plačios apimties biografinių leidiniuose: "Men of Achievement" ir "Who is Who". Ir dabar, kai kuris lietuvis va-sarotojas užsuka į Daytoną ar Ormond Beach, randa tikrą lie-tuvišką šilumą Sandargų na-muose.

Paskutinių dvejų metų laiko-tarpėje Daytonoje, kai ją spau-doję išskėlė J. Janušaitis, pradė-jo kurtis ir Čikagos lietuviai. Ten įsikūrė kt. Br. Juškys su šeima, ten turi vasarnamį "Pa-ramos" dalininkas J. Mažeika. Paskutiniame metu gretimose Dal-tonoje įsikūrė ekonomistas A. Kašuba, o mano atostogų dienomis Daytonoje kūrėsi ir ekono-mistas V. Dzenkauskas. Tie abu vyrai ilgus metus dirbo "Stand-

ard Federal" bendrovėje Čika-goje, vadovaujamoje J. Macke-vičiaus, kuri turi jau per šimtą milijonų dolerių kapitalo. A. Kašuba buvo net vienas jos vi-ceprezidentų. Kai 1959 m. buvo steigiama K. Donelaičio lituanis-tinė mokykla, ilgainiui išaugusi į didžiausią mokyklą Š. Ameri-kos žemyne, Antanas Kašuba su žmona buvo pirmieji ir vieninte-liai jos iniciatoriai, ne tik iškė-lė mokyklos idėją, bet ir suradę patalpas bei pirmuosius moky-tojus.

Ekonomistas V. Dzenkauskas studijas gilino Austrijoje ir ten ruošė daktaratą. Prasidėjus Vo-kietijos - Lenkijos karui, jį Lie-tuvos vyriausybė pašaukė atgal į Lietuvą, nes buvo atsargos ka-rininkas. Parsivežė parašytą, bet dar neapgintą disertaciją. Ją pristatė pačiam finansų minis-terui. Mat, norėjo parodyti, kad užsienyje tuščiai laiko neleid-o. Kadangi mobilizacija jau buvo baigta, V. Dzenkauskas į kariuo-menę nebeįėjo. Labiausiai gaila, kad per tą šaukimą buvo atimta proga apginti daktaratą Austrijoje.

Tikrai išdomių žmonių galima rasti vis keliaujant per naujas vietas.

KVIEČIAME

visus lietuvius i

JONINIŲ ŠVENTE

birželio 21, šeštadienį, 6 val. vakaro,

St. CATHARINES, Ontario, mieste,

Royal Canadian Legion Hall (111 Church Street).

Programos pradžia — 6.30 valandą vakaro.

- Meninę programą atliks Hamiltono mergaičių choras "Aidas", vadovaujamas sol.
- V. Verikačio. Šokiams gros lietuviškas orkestras "Atspindžiai", vadovaujamas M.
- Chainausko iš Londono, Ontario. Nuoširdžiai kviečia dalyvauti visus tautiečius
- rengėjai —

NIAGAROS PUSIASALIO POVILO LUKSIO SAULIŲ KUOPA

Baigusieji Hamiltono vyskupo M. Valančiaus mokyklos X skyrių su savo mokytojais ir globėjais. Stovi iš kairės: P. Bilda, R. Kybartas, A. Antanaitis, D. Gedminaitė, R. Kybartaitė, B. Beržinytė, R. Stabingytė, T. Kochankaitė, A. Stabingytė, A. Krivinskaitė. Sėdi i eilėje: kun. L. Januška, prel. J. Tadaraušas, vedėjas J. Mikšys, X skyr. mokyk. A. Mikšienė, "Talkos" pirm. A. Vainauskas, tėvų komiteto pirm. D. Vaitiekienė. Nuotr. R. Matulkaičio

HAMILTON ONT.

BENDRUOMENĖS išd. O. Stasiu-lio duomenimis, tik 34% kolonijos lietuvių sumokėjo paprašytą solida-rumą įnašą, kuris metams yra čia tik \$4. Solidarumo įnašą visada galima sumokėti bankelyje "Talka".

IS FEDERACINĖS VALDŽIOS jau \$3.300 parama Hamiltono spa-lui 11-12 d.d. rengiamai Kanados Lietuvių Dienai, kurios metu čia įvyks ir pirmoji Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių šventė.

K. BARONAS su šeima 6 savaitėm išvyko Vokietijon, į Muencheną pas savo gimines.

I LIETUVĄ 5 dienų vizitui išskri-do: E. Simaitienė su sūnum, M. Biek-šienė, St. Zioba, Ad. Bušnys, E. Kle-vienė su dukra, p. Stosienė ir A. Ru-nas Stosius, E. Simaitienė, P. Babi-nai, L. Bučinskas, O. Česnienė ir V. Perkauskienė su sūnum. M. Mačiū-kienė dėl ligos turėjo kelionę atide-ti. Išvyka truks 15 dienų, kurių dalį ekskursantai praleis Maskvoje, Vie-noje ir Romoje.

ELEONOROS IR FELIKSO UR-BAICIŲ sidabrinė vedybų sukaktis buvo atžymėta jaukiu pobūviu suka-kutininkų namuose gegužės 24 d. Dalyvavo nemažas būrelis jų draugų. Pasakytą daug sveikinimų kalbų, su-giedota "Ilgiausių metų" ir įteiktos nuo visų gražios dovanos — įgravi-ruotas sidabrinis padėklas ir Lie-tuvoje išausta plati tautinė juosta su sukaktuviniu iraušu. Mūsų koloni-joje šiemet ne vien tik daugelis or-ganizacijų švenčia savo sidabrinės sukaktis, bet ir daugelis šeimų, nes prieš 25 metus mes čia pradėjome kurtis. K. M.

DLK ALGIRDO SAULIŲ KUO-POS valdyba nutarė rengti Joninių šventę birželio 29 d. Medžiotojų ir Žuklautojų Klubo "Giedraitis" šau-

dykloje. Bus šaudymas ir linksma programa. Vykti iš Hamiltono 6 plu-tu į pietus, į Caledonia. Pervažiavus tiltą per Grand River, sukli antrąja gatve į kairę (Wigton St.). Pavaži-a-vus tuo keliu apie 1½ mylios, sukli į kairėje esantį York Road. Už 1½ mylios rasite šaudyklą.

Pernai jungtinėmis kelių kuopų jėgomis buvo suruoštas moterų šau-lių saskrydis — gegužinė, dalyva-u-jant svečiams ir iš JAV. Nutarta to-ki saskrydį — gegužinę rengti kiek-vienais metais ir organizacinio dar-bo imtis vis kitų kuopų šaušlams. Šiais metais saskrydį ruošia St. Cathari-nės šaušlės. Jų skaičius nedidelis, bet savo darbštumu jos gali pralenkti gausnes kuopas. Darbu pasižadėjo padėti Hamiltono ir Toronto šaušlės. Padės ir vyrai šaušliai. Ad.

PIRMĄ VASAROS ISKYLĄ į gam-tą ruošia karliai-veteranai liepos 5 d. medžiotojų ir žuklautojų klubo "Giedraitis" stovykloje. Gražioje gamtos aplinkoje galima bus praleis-ti laiką, o kas norės išmėginti "taik-lią akį", galės ten pat esančioje šau-dykloje ir pašaudyti. Visi maloniai kviečiami dalyvauti, ypač būvo ka-riai su šeimomis ir svečiais. K. B.

"AIDAS" yra pakviestas dainuoti birželio 15 d. sibirinių trėmimų mi-nėjų prie miesto rotušės Hamiltone; birželio 21 d. — St. Catharines tradicinės Joninės; birželio 22 — tautybių festivalyje Gage Parke; bir-želio 29 — Toronto tautybių kir-avane. Taip pat "Aidas" yra pakvie-s tas koncertui lapkričio 29 d. į Čika-gą, Marijos mokyklos auditorijoje. Ši koncertą rengia Religinė Šalpa.

• Metinė "T. Žiburių" prenume-rata — \$10, rėmėjo — \$15. Ar jau sumokėjote?

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savait-galius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$5.000.000.

"TALKA"

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) — 6%

santapus — 7%

term. depozitus 1 m. 7½%

IMAME UŽ:

osmenines paskolas — 12%

nekiln. turto pask. 10½%

Mesos ir puikūs dešros gaminiai

Skleistai —

kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E.,

HAMILTON — 528-8468

740 UPPER JAMES ST.,

HAMILTON — 389-4113

• GUELPH LINE prie PROSPECT,

• BURLINGTON — 639-0510

• LLOYD D. JACKSON SQUARE,

• HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

RESPUBLIKININKŲ PARTIJOS

gegužės 16-17 d.d. Vašingtone su-
rengtame etninių grupių atstovų su-
važiavime dalyvavo ALTOS pirm. dr.
K. Bobelis ir sekr. kun. A. Stašys.
Suvažiavimo dalyviūs Baltuosiuose
Rūmuose prėmė prez. G. Fordas, o
pietus jiems surengė viceprez. N.
Rockefelleris. Pastarasis pabrėžė,
kad pasaulyje turėtų būti atstatyta
ir pavergtų tautų nepriklausomybė.
Dr. K. Bobelis ir kun. A. Stašys su
kongresininku E. Derwinskiu aptarė
jo rezoliucijos eiga Baltijos kraštų
klausimu. Jis šiuo metu laukia valsty-
ybės sekr. H. Kissingerio atsakymo
į antrąjį savo laišką.

JAV LB ATLANTO PAKRAŠČIO

apygardų bei apylinkių pirmininkų
suvažiavimas Niujorke priėmė rezol-
uciją, skirtą prez. G. Fordui, valsty-
ybės sekr. H. Kissingeriui, JAV se-
nato ir atstovų rūmų užsienio rei-
kalų komitetų pirmininkams. Rezol-
ucija pasisako prieš Baltijos kraš-
tų sovietinės okupacijos lėtinimą

ir prašo JAV vadus ne tik nepaua-
koti tų kraštų Europos saugumo
konferencijoje, bet dar gi pabrėžti
sovietams ligšiolinės savo politikos
tęstinumą. Suvažiavimo dalyviai pa-
sisakė už Lietuvos laisvinimo darbą
dibancinių veiksmų vienybę, bendrą
informacijų centrą ir bendrą lėšų
fondą VLiko žinioje specialieis šio
labai svarbaus laikotarpio uždavi-
nimams. Apie LB skilimus nutarimuo-
se rašoma: "Suvažiavimas laiko bū-
tina LB organizacijai demokratine
sąranga, didžiai apgaili ir smerkia
pasirėikiškąsias pastangas bei inspi-
racijas, griaušančias LB organizaci-
jos demokratines santvarkos pagrind-
us ir skaldančias JAV lietuvių. Tai
yra kenksmingos apraiškos ne tik
JAV LB organizacijai, bet ir Lietu-
vos reikalui. Amerikos Lietuvių Ta-
rybos vadovybės vaidmenį šiame iš-
civijos demoralizavimo darbe suva-
žiavimas didžiai apgailestauja."

PENSILVANIJOS LIETUVIŲ DIE-
NA šiemet bus rugpjūčio 17 Lake-
wood Parke, Pa. Rengėjų komitetas
posėdyje šv. Kazimiero parapijos
salėje St. Clair, Pa. Jau apie 60
metų PL Dieną rengdavo apylinkės
dvasiškiai. Šį kartą komitetas buvo
pakviesti ir pasauliečiai, o jo sekre-
tore išrinkta Elena Ambrozevičiūtė.
Pagrindinių kalbėtojų pakviestas Si-
mas Kudirkas.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ

INSTITUTO sekr. V. Stankienė pra-
šo visas tautinių šokių grupes, no-
rinčias dalyvauti V tautinių šokių
šventėje, tuojau pat registruotis pas
šios šventės vadovę Galią Gobiene,
6849 N. Vernon Ave., Dearborn
Heights, Mich. 48127, USA. Telefo-
nas (313) LO3-8260. Toms grupėms,
kurios yra pasiuntusios registracijas
blanks LTŠ Instituto vadovė J.
Makulaitienė, primename, kad tie
blanksi turėtų būti šios institucijos
kartotekai ir neturi nieko bendro
su V tautinių šokių šventės regi-
stracija.

LIETUVOS VALSTIEČIŲ LIAU-

DININKŲ SĄJUNGOS prezidiumas
ir Čikagos kuopos valdyba nutarė
liaudininkų suvažiavimą ir nedidelę
konferenciją surengti š.m. liepos 5
d. Čikagoje. Suvažiavimą globos LV
LS Čikagos kuopos valdyba, o pro-
gramą paruošė LVLS prezidiumas ir
taryba, atsižvelgdamos į narių bei
kuopos pageidavimus. Suvažiavimui
jau pasirinkta prie pat Čikagos esanti
jauki Faustinos ir Mečio Mackevi-
čių sodyba.

MUZ. JONUI ZDANIUI

Hot Springs, Ark., ligoninėje, gegužės 12
d. padaryta sunki plaučių operacija.
Anksčiau jis yra turėjęs stiprų šir-
dies priepuolį, bet jau buvo atsiga-
vęs ir sustiprėjęs.

KUN. V. POIMANSKIO - PUINOS

kapa Schenectady, N.Y., kapinėse nu-
matoma papuošti paminklu rugsejo
mėnesį, minint antrąsias mirties me-
tines. Antkapis bus pastatytas orga-
nizacijų ir pavienių asmenų auko-
mis.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ JAU-

NIMO SUVAŽIAVIME balandžio 19-
21 d.d. "Vila Marista" studijų na-
muose, Pilaro mieste, buvo susilauk-
ta 20 dalyvių. Programai vadovavo
kun. Juozas Margis iš Rosario, talti-
namas kun. Antano Saulačiaus iš Sao
Paulo ir kun. Augustino Steigvilos iš
Avellanados. Pirmojoje suvažiavi-
mo dalyje buvo patikrintos jaunųjų
dalyvių lietuvių kalbos žinios, atsa-
kyta į klausimus, kas aš esu ir ką
kiti sako apie mane, susipažinta su
pago ir blogo vado pagrindinėmis žy-
mėmis. Antrojoje dalyje aptarti kon-
gresinės jaunimo stovyklos bei paties
II kongreso tikslai, pasirušio-
mo darbai, priemonės sudominoti lie-
tuvius stovykla bei kongresu. Suva-
žiavimas buvo užbaigtas koncerte-
cinėmis Mišiomis ir bendrais pietu-
mis, kuriuose su atvykusiais svečiais
dalyvių buvo 125. Jaunimo atstovai
supažindino svečius su šio suvaži-
avimo pasiektais rezultatais, kongresi-
nės jaunimo stovyklai pasirinkta sto-
vyklavietė. Pietų metu vyresniems
patarnavo jaunimas, o vyresnieji pa-
sižadėjo talkinti jaunimui kongreso
renginiuose.

Australija

NAUJOJI VALDINĖ ACCES RA-

DIJO STOTIS nemokamai transliuo-
ja etninių grupių pusvalandžius. Ji
girdima Melbourne, Adelaidėje ir Syd-
neje, galbūt net ir Tasmanijos Ho-
barte. Pirmąjį lietuvišką pusvalandį

ši stotis transliavo gegužės 15, ket-
virtadienį, 6.45 v.p.p. Programą pa-
ruošė bei atleityje paruoš Lietuvos
Kultūrinės Akcijos Draugija, o pra-
nešėjais buvo inž. Viva Alekna ir
Venta Zemkalnytė, šį uždavinį atlikę
angliškai ir lietuviškai. Pirmąjį pro-
gramai buvo pasirinkta plokštelių
muzika, kurioje vyravo Vilniuje at-
likti įrašai, būtent, aktorius L. No-
reikos, kanklininkė I. Balčytienė, so-
listų V. Daunoro, V. Noreikos, N.
Tallat-Kelpšaitės, "Lietuvos" an-
samblio. Mūsų lietuviams solistams atsto-
vavo D. Stankaitytė ir St. Baras.
ABC Melbourne orkestras pagrojo
"Laisvės varpą" ir "Lietuviais esame
mes gimę". Aprašant pirmąjį lietu-
višką pusvalandį, "Tėviskės Aiduo-
s" keliama klausimas, ar lietuviui
jame galės paminėti ir savo tautos
laisvės siekius. Atrodo, šia mintimi
lyg ir abejojama, nes ACCES radijo
pirmininkas yra komunistas G. Zan-
galis.

MOTINOS DIENOS MINEJIMĄ

Melburne surengė lituanistinę sek-
madienio mokyklą, kurios vedėjas
yra P. Baltutis. Mokinių atliekamai
programai vadovavo mokyk. D. Jo-
kubaitienė. Jie skaitė savo rašinius,
deklamavo, dainavo duetus. Minėji-
mą užbaigė J. Juškos diriguojamas
mokinių choras savo dainomis ir
mažieji aktoriai, atlikę R. Mačienės
paruoštą vaidelį — Motinos Dienos
minėjimą pievoje, kurio užbaigai bu-
vo pasirinkta "Marija, Marija".

Britanija

"CATHOLIC HERALD", Britani-
jos katalikų laikraštis, paskelbė ilgo-
ką straipsnį apie sovietų pavergtos
Lietuvos katalikus ir jų kovą už re-
ligijos laisvę, ypač pabrėždamas "Lie-
tuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką",
detaaliai aprašanti komunistų atlie-
kamus nusikaltimus net atskirose pa-
rapijose. Laikraštis dar išveda, kad
laisvojo pasaulio katalikai turėtų
daugiau rūpintis pavergtaisiais.

BRITANIJOS BALTIEČIŲ TARY-

BA masinių trėmimų Sibiran minė-
jimą rengia birželio 14, šeštadienį,
7.30 v.v., Londono ukrainiečių salė-
je. Susibūrimui vadovaus Britų Eu-
ropos Laisvės Lygos pirm. D. A.
Martin, rašytojas ir radijo komenta-
torius Janis Sapietis kalbės tema
"Tautinis rezistencinis judėjimas So-
vietų Sąjungoje". Koncertinę pro-
gramą atliks esčių choras, vadovau-
jamas Alberto Jerums.

SAVAITRAŠTIS "EUROPOS LIETUVIS"

patikslina savo ir Londono
Lietuvių Namų adresą, kuriame pasi-
keitė dalis pašto kodo. Tikslus ad-
resas — 2 Ladbroke Gardens, Lon-
don, W11 2PT, Britain.

MANČESTERIO LIETUVIAI

Motinos Dieną paminėjo gegužės 3 sek-
madienės mokyklos ir skautų tėvų
komiteto pastangų dėka. Gausius da-
lyvius pasveikino šio komiteto pirm.
V. Kupstys. Visoms lietuvišioms moti-
noms atstovavo gėleimis papuošti
simbolinė Motinos Lietuvos kėdė.
Paskaitą skaitė ev. luteronų kun. A.
Putcė, dainų bei deklamacijų pro-
gramą atliko skautai ir skautės su
vadove J. Traškine. Minėjimas bai-
tas giesme "Marija, Marija". Po pro-
gramos įvyko arbatėlė minėjime da-
lyvavusioms motinoms.

Vokietija

LUEBECKO LIETUVIAI motinų
pagerbiama gegužės 11 d. pradėjo iš
Hamburgo atvykusio kun. Vaclovo
Sarkos Šv. Jėzaus Širdies Švento-
ybės kriptote atliktomis Mišiomis ir
šiai progai pritaikytu pamokslu. Po
pamaldų visi susirinko į senelių prie-
glaudos "Haus Simeon" salę, skirtą
užsieniečiams katalikams, kur paties
motinos buvo paruošusios vaišes,
praturtintas kun. V. Sarkos atžemo-

Kertinis naujosios Lietuvos akmuo 1

Simtas metų nuo didžiojo vyskupo Motiejaus Valančiaus mirties

PR. NAUJOKAITIS

Senoji Lietuva buvo luominė valstybė, bajorų ir didikų Lietuva. Ji mirė 1795 metais, kai rusai užėmė jungtinės Lietuvos-Lenkijos valstybės likučius. Kunigaikščių ir karalių Lietuva nebuvo tautinė valstybė. Senosios valstybės mirties diena simboliškai išreiškia ir tautinę bajorijos mirtį, nes dauguma augštesniojo luomo žmonių — valdantieji sluogsniai, valstybės inteligentija — buvo jau spėję nu-tautinti arba sparciai žengę nu-tautimo keliu. Lietuvių tautos gyvybė buvo išlikusi tik liaudyje. Bet ši sveikoji tautos dalis buvo beteisė, nemokyta, likusi be dvasinių vadų.

Naujoji Lietuva turėjo būti tautinė, apimti visus plačiuosius tautos sluogsnis. Tačiau bemokslė liaudžiai pakilti į sąmoningos tautos laipsnį reikėjo sumani ir įtakingų vadų. Vienas įtakingiausių ir veikliausių naujosios Lietuvos vadų ir buvo vyskupas Motiejus Valančius. Šių metų gegužės 29 d. (senoju kalendoriumi gegužės 17 d.) sukako lygiai 100 metų nuo šio didžiojo naujosios Lietuvos vado mirties.

Valstiečių sūnus

Motiejus Valančius yra kilęs iš laisvųjų Zemaityjos valstiečių. Jo tėvai buvo laisvi nuo baudžiaivos. Nastrėnų kaime, Salantų vls., Kretingos aps. jie gyveno išsiskėlę iš kaimo į viensėdį ir buvo gana pasiturį ūkininkai. Tėvo brolis Motiejus Volončevskis buvo išleistas į kunigus ir jau galėjo kiek paremti brolio vaikus, leidžiamus į mokslą. Būsimasis vyskupas buvo trečiasis vaikas šeimoje. Vyriausiasis brolis Julijonas-Mykolas tapo kunigu bernardinu, o jauniausias brolis Feliksas-Justinas Tartu universitete baigė medicinos mokslus ir jaunas mirė. Motiejus turėjo ir dvi seseris.

Tuo metu augstąjį mokslą tegalėjo eiti bajorų vaikai. Dėlto Motiejus Valančius Kalmelio filijos šventovėje, kur jis buvo krikštytas, pertaisė metriką ir iš Valančiaus pasidarė Motiejum-Kazimieru Volončevskiu. Ta pa-keista pavarde oficialiai ir vadinosi visa gyvenimą. J. Tumas-Vaižgantas Kauno kunijos archyvuose surado ir tikrą Valančiaus metriką kopiją, kur būsimasis vyskupas tebuvo Motiejus Valančius.

Gimnazija ir seminarija

M. Valančius vidurinį mokslą išėjo Zem. Kalvarijos dominikonų šešiklasėje mokykloje (1816-21). Pastaroji buvo garsi augštu mokslo lygiu. Tuo metu ją lankė per 300 mokinių. Varnių dvasinėje seminarijoje M. Valančius mokėsi tik dvejus metus (1822-24). Kaip pasižymėjęs moksle, buvo išsiųstas studijuoti į vyriausią dvasinę Lietuvos seminariją — Vilniaus universitetologijos fakultetą. Per ketverius metus studijas baigė magistro laipsniu. 1828 m. Vilniaus katedroje buvo įšventintas kunigu. M. Valančius buvo prisirašęs prie Vilniaus vyskupijos, matyt, tikėdamasis ten platesnės veikimo dirvos. Buvo paskirtas į gudišką vyskupijos dalį — į Moziriaus prie Minsko

apskrities mokyklą kapelionu. Ten išbuvo 6 metus, rūpestingai atlikdamas pavestas pareigas. 1831 m. sukilimas nepalietė to gudiško kampo, ir M. Valančius rusų valdžios akyse išliko be jokio įtarimo. Dėlto jam lengvai buvo duotas leidimas grįžti į Zemačių vyskupiją.

Kapelionas ir profesorius

Nuo 1834 iki 1840 m. Valančius buvo Kražių gimnazijos kapelionu ir knyglininku. Kražiai nuo seno buvo žymus kultūros centras. Nuo 1614 m. čia veikė augštesnioji jėzuitų mokykla. Ji nesunyko ir kai ją perėmė Edukacinė Komisija. Gimnazija turėjo didelę retų knygų biblioteką (apie 6.000 egz.). Valančiaus kapelionavimo metu mokykloje mokėsi per 500 mokinių.

Greta savo tiesioginių pareigų, kurias M. Valančius atlikdavo labai rūpestingai, galėjo atsidėti ir moksliniam darbui. Kražiuose jis gilino teologines studijas ir rinko medžiagą istoriniam veikalui "Zemačių vyskupystė".

1840 m. M. Valančius pakviestas į dvasinę Vilniaus akademiją dėstyti pastoracinės teologijos ir biblinės archeologijos. Dvasinė akademija buvo perorganizuota iš buvusio Vilniaus universiteto teologijos fakulteto. Rusai, 1832 m. uždarę Vilniaus universitetą, laikinai paliko veikti teologijos ir medicinos fakultetus, pavadinę juos atskiromis akademijomis. Bėdėtydamas M. Valančius ir pats parašė disertaciją ir 1842 m. gavo teologijos daktaro laipsnį.

1842 m. dvasinė akademija buvo perkelta į Petrapilį. Kartu persikėlė ir M. Valančius. Tuos pačius dalykus ten dėstė trejus metus. Petrapilio laikotarpis yra svarbus Valančiaus ateičiai artima draugyste su akademijos rektoriumi Ignu Holovinskiu, labai įtakingu Vatikane ir turinčiu rusų valdžios pasitikėjimą. Iš I. Holovinskio diplomatijos M. Valančius daug ko pasimokė.

Seminarijos rektorius

Drėgnas Petrapilio oras ardė nestiprią M. Valančiaus sveikatą. Prašėsi gražinamas į Zemačius. I. Holovinskio rekomenduotas, 1845 m. M. Valančius buvo paskirtas Varnių kunigų seminarijos rektoriumi. Naujam rektoriumi teko sunkus darbas — reformuoti seminariją. Rusų valdžia reikalavo, kad seminarijos profesoriai būtų bai-

gę dvasinę Petrapilio akademi-ją. Tokių kandidatų M. Valančiaus surado pakankamai iš savo buvusių mokinių ir mokslo draugu. Bet dėl kandidatų teko aštriai susikirsti su vyskupijos valdytoju kun. Jonu Gintila, turinčiu ir savų kandidatų. Tačiau M. Valančius reformas įvykdė, kaip buvo suplanavęs, pakėlė mokslo lygį, įvedė reikiama drausmę. Rektoriumi išbuvo iki 1850 m. Greta nelengvų rektoriaus pareigų tuo metu jis įstengė užbaigti jau Kražiuose pradėtą istorinį veikalą "Zemačių vyskupystė" (išleista 1848).

Auklėtojo, dėstytojo ir moks-lininko darbai rodo ramų M. Valančiaus būdą, nelabai linkusį į visuomeninį darbą. Net Vilniaus universiteto audringas studentų sąjūdis jų nebuvo stipriau įtraukęs į savo sūkurį. Ir vis dėlto toks ramus profesorius prikalbamas būti kandidatu į vyskupus.

Į vyskupus

1847 m. rusų valdžia pasirašė konkordatą su Vatikanu ir pasižadėjo sutvarkyti katalikų vyskupijas. Dauguma vyskupijų buvo likusios be vyskupų ordinarų, jas tvarkė kunigai valdytojai. Rusų valdžia norėjo pirmiausia paskirti Zemačių vyskupijai vyskupą pagalbininką. I. pagalbininkų sąrašą buvo įtrauktas ir M. Valančius, bet Vatikanas sąrašą atmetė ir reikalavo kandidatų į vyskupus ordinarus. Tame sąrašė M. Valančius buvo įrašytas paskutiniu. Remdamasis I. Holovinskio rekomendacija, Vatikanas pasirinko M. Valančių. Rusų valdžia Valančiaus kandidatūrai nesi-priešino, nes manė, kad šis ramus mokslininkas ir valstietis kilmės vyskupas bus paklusnus ir dėkingas valdžiai. Atrodo, ca-ras Nikolajus I ir gausiomis dovanomis norėjo palenkinti vysku-pą. Jau prieš pat įšventinimą M. Valančiui Petrapilyje buvo įteikta mitra, pastoralas, brili-jantinis žiedas ir 1000 rublių — caro dovana ir pagėidavimas, kad valdovais pats norėtų matyti vyskupą.

M. Valančius 1850 m. vasario 24 d. Petrapilyje buvo iškilmingai įšventintas vyskupu. Kovo 5 d. caro buvo labai draugiškai priimtas, o jau kovo 16 d. išvyko į Zemaityją. Jau kelionėje, sustodamas įvairiose savo vyskupijos vietose, M. Valančius teikė Sutvirtinimo sakramentą didelėms tikinčiųjų minioms. Tokia buvo vyskupo darbo pradžia.

Lietuviai angliskame žurnale

tos Lietuvos poetai: Vytautas Bložė, Sigitas Geda, Marcellijus Martinaitis ir Albinas Žukauskas. Juos išvertė Jonas Zdanys, kuris yra Buffalo valst. universiteto dėstytojas, šiais metais bebaigias doktoratą. Žurnalo redaktorius pasirašo Tony Petrosky ir Patricia Petrosky. Pirmasis yra lietuvių kilmės (tėvas vadinosi Petrausku) ir taip pat spausdina savo kūrybą. Redakcija gražiai pristato visus autorius, o lietuviai yra specialiai įvedami su ilgesio Jono Zdanio įžanga apie pokarinę lietuvių literatūrą. Lietuvių poetų vertimai ir anglų kalba yra gražiai atlikti.

Žurnalas per metus išeina du kartus. Metinė prenumerata \$3.50. Adresas: "Rapport", The Slow Loris Press, 95 Rand Ave., Buffalo, N.Y. 14216, U.S.A. A.M.

Vyskupas Motiejus Valančius, nuo kurio mirties 1975 m. gegužės 29 d. suėjo 100 metų

Dailės mėgėjų parodoje

DAIL. DAGYS

Š.m. gegužės 24-25 d.d. Toronto Lietuvių Namuose įvyko Kanados lietuvių kultūros darbuotojų suvažiavimas, kurio proga buvo surengta dailės, spaudos, numizmatikos ir foto paroda.

Du londoniškiai išstatė šešias įvairaus dydžio ir išorinės formos mozaikines kompozicijas — iš įvairių formų, rūšių ir spalvų augalų sėklų (pupų, žirnių ir kt.) išdėstytus plėmus. Sakau plėmus, nes juose nebandoma vaizduoti jokių gyvosios gamtos vaizdų. Tai tik dekoraciniai aspektai. Šios kukliai žvilgančios augalų sėklos gana maloniai patraukia žiūrėjojo žvilgsnį.

Mozaikiniai darbai visada reikalauja iš jų autorių pasižventimo ir didelės kantrybės. Šių darbų autoriai jos turėjo su kaupu — rūpestingai išdėstė turimą medžiagą ir tuo būdu sudarė gana rimtą vaizdą. Mozaikoje niekad nėra tokio didelio plyšio tarp labai blogo ir labai gero darbo, kuris neišvengiamai atsidera tapyboje, nežinau, kaip ilgai savose vietose išsilaikys taip kruopščiai išdėstyti įvairiaspalvės pupos. Gal vertėtų jų autoriams pereiti į pastovias medžiagas, nes jie stengiasi rimtai dirbti. Kas gi tie jie? Atrodo, dviejų drauge dirbama, nes prie darbų yra taip užrašyta: "A. Sakalaitis — R. Barakauskas". Kodėl nesuderinti linksniai? Patartina visada vartoti vardininką, nes svarbiau yra kas sukūrė, o ne kam tatau priklauso.

Trys Hamiltono moterys išstatė aštuonias tapybas. Kaip minėjau, tapyboje labai lengvai pastebimas skirtumas tarp menko ir gero darbo, nes ši technika

mažai tepriklauso nuo kantrybės ir užsikniausio darbo — reikia įgimto talento ir tapybos plaučių, sudėtingų, jautrių gali-mybių išsivystymo. Tai reikia turėti, norint gauti pakankiamus rezultatus. Deja, šios tapytojos, nors sakosi turinčios instrukto-rius, žengia tik pirmuosius didelės kelionės žingsnius. Viena jų — p. Steiblienė — pasirenka persunkimus motyvus; p. Zaran-kienė pasineria į netapybines smulkmenas, kurios labiau tik-tų grafiškam išpildymui; p. Stungevičienė mėgsta balta-juoda spalvas. Su mažiau spalvų yra lengviau susitvarkyti, bet gal ir jai vertėtų pabandyti gra-fiką — linoleumą raizyti.

Gera daro fotografijos mė-gėjai, netingdami pavaikščioti po užkampius ir ten nukreipti objektyvus ir retesnius reiškinius. Pvz. V. Beniušis suranda realius darbininkus.

Montrealio "Vaivorykštė" at-vežė įvairių kilmių, kurie buvo ne tik įvairiomis techniskomis pagaminti, bet ir įvairių dydžių. Vieni jų pasižymi sudėtingais, bet maloniais raštais, kiti yra di-deli ir bandantys daug pasakyti, kaip "Lietuva" ir "Kanada". Pa-gal A. Tamošaičio projektus jie pagaminti "Vaivorykštės" pro-jekto mergaitės.

Gera padarė senovės pinigų — karalių Augustų ir Zigmun-tų — savininkai, kad šalia mažų monetų išstatė dideles jų nuo-traukas. Tai įgalino ir be padi-dinamojo stiklo pamatyti jų charakteringas smulkmenas ir daryti tarp jų palyginimus. Pa-našūs rinkiniai gal nelabai žio-mės publikai. Atrodo, mažai žio-rovų į šią parodą tesilankė, nors ji buvo arti šalės, kuri per kon-certą buvo pilnutėlė.

KLEMENSAS JŪRA

Tu esi...

Tu esi viršum erdvių ir laiko,
Virš beribės ribos ...
Viršum buvusių — būsimų amžių,
Viršum visatos.

Nesuras Tavęs protas giliausias,
Ceniami išmintis;
Tik širdy, tik širdy Tave jausim:
Tu buvai ir esi.

Aš mačiau Tave parugę einant,
Glostant varpas įatų:
Ir žiogelio maldoj rytmetinėj,
Vieversėlio giesmėj buvai Tu.

Tu esi upeliuko čiurlenime
Ir lėlijos žiedely baltam,
Seno miško ramioj monotonijoj,
Perlais žibancio ryto rasoj.

Tu buvai, Tu esi ir Tu būsi,
Nors pasauliai išnyktų visi;
Nors protu niekuomet

Kad Tu, Viešpatie, buvai ir esi!

1975. I. 27
Bara Funda
Brazilija

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAU-GIJA š. m. gegužės 25 d. Čikagoje paskyrė \$1000 premiją poetui Alfon-sui Nykai-Niliūnui už poezijos rinkinį "Vyno stebuklai". Vertintojų ko-misiją sudarė: A. T. Antanaitis, kun. V. Bagdonavičius, P. Gaučys, N. Jan-kutė-Užbalienė, dr. R. Šilbajoris. Mecenatas — JAV Lietuvių Fondas.

ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTŲ. JŲ DRAUGIJOS paskelbtame lietuviškos pramoginės dainos konkurse I premija nebuvo paskirta. Dvi ant-rašias premijas po \$300 laimėjo: Giedra Gudauskienė už "Gyvenimo pagundą", sukurta A. Karvelytės tekstu, ir Jonas Zdanis už "Gin-tarėlį". Trečiosios premijos po \$200 taip pat paskirtos dvi — Broniui Jan-čiui už dainą "Neužmiršk maneš" ir Almiui Zdanui už dainą "Aš neži-nau". B. Janėys yra ir teksto auto-rius, o A. Zdanis pasinaudojo A. Karvelytės eilėraščiu. Vertintojų ko-misiją Čikagoje sudarė: pirm. muz. Alvydas Vasaitis, sekr. muz. Faustas Strolia, nariai — muz. Balys Pakštas, rašytojas Aloyzas Baramas ir konkur-so rengėjų atstovė dr. Alicija Rui-bienė.

PIANISTO ANTANO SMETONOS koncertą Njuorke, Town Hall salė-jė, surengė Norman J. Seaman. Šiame koncerte A. Smetona atliko Sopeno, Schumanno, Čiurlionio, Beethoveno ir Bach'o kūrinius.

LIETUVIŲ SKAUTŲ SAJUNGOS brolija ir seserija Čikagoje išleis v.s. Antano Saulaičio, SJ, paruostą "Va-dovėlių skautų ir skaučių vadovams", v.j.s. Broniaus Juodelio — "Jūrų skautų ir skaučių vadovėlių". Abiejų knygų spaudos darbą atlieka v.s. Vl. Vijeikio spaustuvė Čikagoje.

JAV KONGRESAS yra paskyręs \$1.800.000 etninių grupių kultūri-niams bei moksliniams reikalams. Pasirūstint projektus Vašingtone svarstė aštuonios komisijos, su-da-rytos iš 38 asmenų, atstovaujančių 23-rims tautybėms. Jų tarpe yra ir vienas lietuvis — Lietuvių Skautų Sąjungos brolijos v.s. Petras Molis, rekomenduotas Worcesterio Clark universiteto prof. R. Fordo. Iš 600 projektų buvo atrinkta 80. Galutinis sprendimas paliktas fondo šta-bui, kuris finansinę paramą paskirs 45-40 projektų. Patvirtintų projektų sąrašas bus paskelbtas birželio vi-duryje. Galutinio sprendimo laukia trys lietuvių liečiantys projektai: Kento universiteto — "Grandinėlių remti, dr. J. Gimbuto — lietuviška-jai enciklopedijai anglų kalba, AL Tos — lietuvių kultūriniams bei moksliniams reikalams.

NIUJORKO KOLUMBIJOS UNI-VERSITETE "Naujosios Vilties" žur-nalo vyr. red. dr. J. Balyš padarė pranešimą apie lietuvių ir latvių tau-tosakos problemas sovietinėje oku-pacijoje. Jo pranešimas buvo įtrauk-tas į specialų seminarą, nagrinėjan-tį tautybių klausimus Sovietų Sąjun-goje.

ČIKAGOS UNIVERSITETE lietu-vių kalbą dėsto anglosaksų kilmės prof. dr. Vilhelmas Darden, bet jis turi tik vieną šio kurso klausytoją — iš Njujorko atvykusį Steven Young. Pastarasis yra čekų-vokiečių kilmės studentas, turintis rusų kal-bos magistro laipsnį ir siekiantis doktorato slavistikoje. Lietuvių kal-bą jis pasirinko domėdamasis lygi-namąja indoeuropiečių kalbotyra. I prof. dr. V. Dardeno lietuvių kalbos kursą turėtų atkreipti dėmesį ir Či-kagos lietuviai studentai.

DR. CESLOVAS MASAITIS, dir-bantis JAV kariuomenės balistinių tyrimų laboratorijoje skaičiavimo analizų vadovu, laimėjo už patobuli-nimus skiriamą metinę premiją. Ją buvo įvertintas dr. C. Masaičio dar-bas tankių šarvų planavime, atmetęs šarvų sumažinimo didesnio judrumo sąskaiton. Dr. C. Masaičio dėka buvo pakeista tankių tyrimo bei tikrinimo sistema, parūpinatas didesnis saugu-mas tankistams. Jo laimėjimas pa-skelbė "APG News" laikraštis, pa-brėždamas, kad dr. C. Masaitis yra lietuvis, ir pateikdamas jo trumpą biografiją.

SOL. ARNOLDAS VOKETAITIS, Čikagos lietuvių žavėjas G. Verdį "Meilės eliksyrų" spektakliuose, lie-pos 12-13 d. dalyvaus Čikagos gy-ventojams rengiamuose koncertuose Grant parke.

IZIDORIUS IR VYTENIS VASY-LIČNIAI kasmet surengia du kame-rinės muzikos koncertus Bostone — rudeninį ir pavasarinį, programon įtraukdami ir lietuvių kompozitorių kūrinių. Sezono pradžioje, rudeniniame koncerte, jie pernal atliko Je-ronimo Kačinsko "Smuiko sonatą". Pavasariniam koncerte gegužės 4 d. Jordan mažojoje salėje smuikiniui Izidoriui ir pianistui Vyteniu Vasyliūnams talkino amerikietė če-listė Joyce Irons. Jame buvo atlikti: Julius Gaidelis "Trio", W. A. Mo-carto "Trio IV", F. Mendelssohn-Bar-tholdy "Trio I".

M. K. ČIURLIONIO SIMTAJ GI-MTADIENI Njujorko lietuvių gami-nės spalio 18-19 d.d. Brooklyne, Kul-tūros židinyje. Viena diena bus skir-ta suaktuvininko muzikai, kita — dalei. Koncertinę programą atliks pianistai, Njujorko ir apylinkės cho-rai. Dalei atstovaus M. K. Čiurlio-nio reprodukcijų paroda mažojoje salėje, jo kūrybą nagrinėjanti pa-skaita, kūrinių skaidrės. Minėjimą rengia speciali komisija: pirm. dail. Vytautas K. Jonynas, muz. Algirdas Kačanauskas, nariai Paulius Jurkus, Jonas Rūtenis ir Vytautas Kerbelis.

RESPUBLIKINĖS PREMIJOMS pasiūlytų darbų sąrašą technikos mokslams atstovauja: A. Žukausko, V. Makarevičiaus, A. Slančiausko, J. V. Žiugždos "Vamzdžių pluoštų šilumos atidavimas skersiniame skysčių sraute", "Šilumos atidavimas lami-nariniam skysčių sraute" ir "Šilumos atidavimas turbulentiame skysčių sraute"; V. R. Atstupėno, A. Jurkauskio, R. M. Kanapė-no, A. Kulveco "Precizinių guolių atramų dinamikos tyrimai, konstravimas ir aparatūros kūrimas"; P. An-džiaus, V. Baulbio, S. Buinevičiaus, E. Jurkšos, R. Krivelio, V. Pranuke-vičiaus, P. Ramanausko, G. Vasionio, V. Zilio keturių tomų darbų ciklas "Grąžtų gamybos efektyvumo didi-nimas ir kokybės gerinimas Vilniaus grąžtų gamykloje, automatizuojant gamybą, diegiant naujus gamybos būdus, tyrinėjant ir sukuriant nau-jas efektyvias grąžtų konstrukcijas bei įdiegiant jas gamyboje"; R. Kon-tauto, V. Mažunačio, A. Lublians-kio, J. Nochrino, A. Stoškaus "Auto-matinė diktuojančių hidraulinių re-žimų stabilizavimo ir arčiau grež-nių filtrų elektrodinaminio dekol-mavimo priemonių sistema". Gam-tos ir žemės ūkio mokslų srityje pre-mijuoti siūloma: A. Merkio mono-grafija "Augalų geotropinė reakci-ja"; R. Volskio darbų ciklą "Rūšies produktyvumo tyrimai arealo ribo-se"; V. Gudelio monografiją "Pabal-tijo reljefas ir kvartero dariniai"; A. Ivanausko "Lietuvos TSR geografi-jos vadovėlių" VII-VIII klasėms; J. Juškausko, A. Kiburio, J. V. Mase-vičiaus, A. Petronio, Z. Mockevičiaus darbų ciklą "Melioracinių sistemų konstrukcijų ir jų statybos technolo-gijos sukūrimas ir įdiegimas Nemuno žemupio polderiuose".

RESPUBLIKINĖ LITERATŪROS PREMIJOM Rašytojų Sąjunga pa-siūlė Juozo Požeros apybraižų kny-gą "Šiaurės keliai", Juditos Vaičiū-naitės poezijos rinktinę "Klajoklė saulė" ir Vacio Reimerio eilėraščių rinkinį vaikams "Sarkos švarkas". Muzikos premijoms pasiūlyti: Vy-tautas Paltanavičius už operą "Kryž-kelėje" ir koncertą violončelei su orkestru, Antanas Račūnas už sim-fonijas nr. 6 ir nr. 7. Teatrui atsto-vauja Vladas Bartusevičius su masi-nių koncertų režisavimu 1970-74 m., Vilniaus rusų dramos teatro akto-rius Artiomas Inozemcevas su šio teatro scenoje sukurtais aštuoniais vaidmenimis. Dailininkų Sąjunga kandidatams ir premijas pasirinko du savo narius — Aldoną Ličkutę-Jusio-nienę ir Joną Švažą. A. Ličkutė-Ju-sionienė siūloma premijuoti už še-šių bareljefų dekoratyvinį kūrinių "Svajonė", keramikinius darbus "Pumpurai" ir "Gėlininkė", deko-ratyvinius bareljefus "Daina", "Jau-nystė", dekoratyvines iškėtas "Pilių motyvai", "Gotika", dekoratyvius ke-ramikos skulptūrą "Sparnai", J. Švažą — už tapybos darbus: "Darbinin-kas", "Tiltas", "Vakaras", "Klaipė-dos uoste", "Elektrėnai", "Vytautas Montvila" ir "Jonava".

SU NAUJAUSIAIS KAMERI-NAIS KŪRINIAIS kompozitoriai susipažino savo namuose Vilniuje. J. Karoso dainas atliko Vilniaus ope-ras bosas V. Kuprys, K. Kavecko vokalinių ciklą S. Nėries žodžiais "Dainuok, širdie, gyvenimą" — Vil-niaus operos mečzo-sopranas M. Aleškevičiūtė, P. Dikčiaus "Preliudą violončelei ir fortepijonui" — A. Va-siliauskas su L. Paulauskaite, J. Gaizausko "Siuitą birbynei ir fortepijo-nui" — A. Jonušas ir R. Aleknaitis. Kompoz. J. Gaizauskui taipgi atsto-vavo jo naujasis "Koncertas kank-lėms, styginių kvintetui, fleitai ir birbynei", atlikta kanklininkės R. Gaizauskaitės, smuikinių M. Mel-ničenkos, A. Pociaus, altisto L. Kara-liaus, violončelisto V. Bačkaus, kon-trabosisto G. Lelečiaus, birbynininko A. Smolskaus ir birbyne fleitos pa-tiją grojusio A. Jonušo. Su G. Va-nagaitės "Kvartetu pučiamiesiems" kompozitorius supažindino fleitisto A. Armono, obojisto J. Rimo, klar-netisto J. Cerniaus, fagotisto J. Slan-kausko magnetofoninis įrašas. Kū-rinių aptarinė dalyvavo V. Kairiūkš-tis, I. Balčytytė, P. Stepulis, R. Aleknaite, F. Bajoras, S. Vainiūnas ir V. Klova.

R. VOKIETIŲS ERFURTO APY-GARDOJE gastroliavo R. Puodži-vienės vadovaujama Šilutės kultūros namų tautinių šokių grupė "Rezi-gnėlė", Kauno muzikinio teatro soli-stai J. Antanavičius, G. Jasiūnaitė, A. Kunčius, A. Mikšytė, liaudies ins-trumentų kvartetas, kurį sudaro bir-hynininkas R. Apanavičius, kankli-ninkės Z. Stepulienė, I. Butnevičienė, R. Burneckytė.

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS paskutinei sezono premijai pasirinko arių klasiko J. M. Synge 3 veik-mų pjesę "Narsuolis iš Vakarų pa-krantės". Po premjeros teatras iš-vyko tradicinių gastrolių į Kauną. Išvykos repertuare — J. Avyžiaus romano "Sodybų tuštėjimo metas" inscenizacija, S. Nėries poezijos spektaklis "Sesuo žydrijoji", C. Aima-tovo ir K. Muchamedžanovo drama "Fudzijsama", R. Stralio komedija "Adomas veda Jieva", F. Dueren-mato "Vaidinam Strindbergą" ir jau minėtasis "Narsuolis iš Vakarų pa-krantės". Kauno dramos teatras vil-niečiams atvežė K. Sajos dramą "Me-diniai balandžiai", A. Keturakio ko-mediją "Amerika pirtyje", H. Ibse-no dramą "Nora", M. Frišo veikalą "Biografija: vaidinimas". V. Kst.

TINKAMIAUSIOS DOVANOS VASAROS IR RUDENS SEZONUI

Gėlėta nepermatomo nailono medžiaga suknėlėms, 1 jardas ... \$ 5.00 (suknelėi reikia 2½ jardo)
Krimplinė medžiaga — lygi, su ornamentais arba gėlėta; tinka moteriškiems apsiaustams, eilutėms, suknėlėms, 1 jardas \$ 6.50
Labai gera vilnonė angliška vyriškai eilutei medžiaga \$45.00
Nailoninės arba šilkinės skarelės (viena) \$ 2.50
Geriausios rūšies nailoninės moteriškos kojinės, 1 pora \$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių drabužių \$10.00
Vyriški išieginiai nailono marškiniai \$10.00
Kojinės — kelnaitės (tights), 1 pora \$ 3.50
Krimplinė medžiaga su blizgučiais, 1 jardas \$ 7.50
Dirbtinio minko rudas kailis, 1 jardas \$17.50
Šitos kainos yra su įskaitytu sovietiniu muitu; reikia pridėti tik persiuntimo išlaidas \$17.00

SPECIALUS SIUNTINYS (1 — 1975)

8 jardai krimplinės medžiagos, 5 jardai nepermatomo nailono, 1 bliuskutė, 1 vyr. išieginiai marškiniai, 2 nailoninės skarelės, 3 p. nailoninių moteriškų arba vyriškų kojinių; viskas su muitu ir persiuntimo išlaidomis kainuoja \$125.00
Priimame užsakymus autovežimui, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų tokiom prekėm, kurių iš čia negalima pasiųsti.

Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti sau "Olimpia" rašomasias mašinėles su lietuvišku raidynu.
Sudarome testamentus, administruojame nuosavybės, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD. (Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England
Tel. 01-739 8734 arba 01-460 2592

Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus. Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę
visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 7 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 8½%
Antradieniais 10-3	pensijų s-tas 8¼%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias - savings s-tas 7½%
Ketvirtadieniais 10-7	depozitų - čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-12	asmenines 9½%
Sekmadieniais 9.30-1	nekiln. turto 9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St W. • Tel. 533-4414

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 DUNDAS St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Sniginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

NUO LUŠNOS IKI DANGORAIZIO!

Verslo bei pramonės pastatų elektros

įrengimai, priežiūra ir kiti darbai

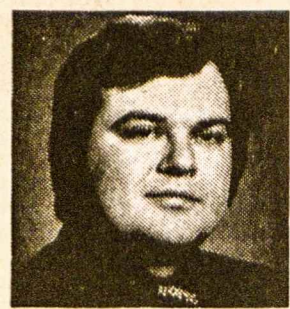
ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 925-7716

Petras Prakas

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius ląkštus
 - invalidumo pajamas
 - nuosavybių draudą
 - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life
2 Carlton St., suite 714Raštinė: 363-7881
Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.

telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

NORINČIUS INVESTUOTI

ar apsigyventi COSTA DEL SOL (pietinėje Ispanijos dalyje)
prašome kreiptis į: JUSTIN RASA, Playamar 4-14-D,
Torremolinos (Malaga), SPAIN. Tel. 38-72-00

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukį kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatvę tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

asmenų likimo. Šią unijos poziciją jau pasmerkė savo parašais daugiau kaip 5.000 Toronto paštininkų. Pasak jų, suspenduotųjų likimas turi būti sprendžiamas normaliu skundų keliu, o unija privalo nedelsdama pradėti naujos sutarties derybas. Pašto ministeris B. Mackasey yra unijų šalininkas, dažnai gynęs jų teises, bet tokio savivaliavimo, kenkiančio paštui, ir jis negali pakęsti. Tai liudija jo pareiškimas, kad už dabartinį Kanados pašta buvo greitesni kadaise indėnų praktikuoti dūmų signalai.

Finansų ministeris J. Turner naująjį Kanados biudžetą įsipaigojo paskelbti birželio 23 d., visu mėnesiu vėliau nei buvo numatyta. Šį žingsnį jis teisingai premjero P. E. Trudeau išvykimu į Atlanto Sąjungos posėdžius Briuselyje ir savo viešnagė birželio 10-13 d.d. Paryžiuje, kur įvyks Tarptautinio Pinigų Fondo atstovų posėdžiai. Iš tikrųjų pagrindinė biudžeto atidėjimo priežastimi tenka laikyti infliacijos problemas, nes joms nėra lengva surasti veiksmingas kovos priemones. J. Turnerio propoguotai savanoriškai atlyginimų bei kainų kontrolei nepitarė nei unijų, nei pramonės vadai. Premjeras P. E. Trudeau 1974 m. gegužės 27 d. Toronto buvo viešai pažadėjęs infliaciją "paguldyti ant menčių". Nuo to laiko gaminių kainos spėjo pakilti iki 11,1%. Pienas bei jo gaminiai pabrango net 31,1%, duona ir javainiai — 22,1%. Ontario vartotojų ir prekybos reikalų ministeris S. Handelman 1975 m. pavadinio "ekonominio plėšikavimo ir prievartavimo metais". Pasak jo, tai liudija kairiųjų unijų reikalavimai padidinti atlyginimus net 50% ir riebius priedai vadovaujantiems bendrovių personalui. Ne arabų naftos pabrangimas, bet algų kėlimas esanti pagrindinė infliacijos priežastis (kitai mano darbo min. J. Munro). Gamių pabrangimas jau gerokai sumažino Kanados eksportą į užsienio kraštus.

Nedarbo draudos išmokos per šių metų pirmuosius 4 mėnesius padidėjo net 50% ir pasiekė \$1,233 milijono, o tai reiškia, kad joms iki metų galo gali prireikti net \$3,5 milijono, kai tuo tarpu pernai buvo išleista \$2,116 milijono. Draudos duosnumas skatina jos piktnaudžiavimą. Pvz. Toronto neseniai buvo sumintas F. R. Sousa, nedarbo draudos išmokos panaudojęs pusantros mėnesio trukums atostogoms Brazilijoje. Naują problemą nedarbo draudai sudaro studentai ir vyresnių klasių gimnazistai. Tie, kurie pernai vasaros atostogų metu dirbo 8 savaites, šiame turi teisę 18 savaičių gauti nedarbo draudos išmokas. Perna tokiom išmokom vien tik Toronto pasinaudojo 6.500 asmenų. Spėjama, kad šiame metini jų skaičius bus gerokai didesnis, nes dabar iš tikrųjų nelengva surasti vasaros darbų. "Toronto Sun" dienraštis specialiu vedamuoju pasmerkė studentams daromas nuolaidas. Šio laikraščio nuomone, ištisus metus dirbantiems ir už draudą mokantiems kanadiečiams daroma didelė skriauda, kai studentai, padirbėję porą mėnesių ir po to nedirbė 10 mėnesių, gali gauti pilną nedarbo draudą 18 savaičių. Dienraštis daro išvadą, kad jie už savo laikiną vasaros darbą gauna dvigubą atlyginimą. Ontario vyriausybė šiemetiniams studentų vasaros darbams paskyrė tik \$10 milijonų, už kuriuos bus galima parūpinti darbo tiktai 7.500.

Aštrios opozicinių partijų kritikos susilaukė staigus Kanados ambasados uždarymas P. Vietnamo sostinėje Saigone, kai jos dar nebuvo užėmę komunistai. Ten buvo palikti ne tik vietiniai tarnautojai, bet ir tie vietnamiečiai, kurie norėjo atvykti pas gimes Kanadon. Premjero P. E. Trudeau vyriausybė diplomatinį pripažinimą komunistinei P. Vietnamo vyriausybei suteikė gegužės 16 d., bet lig šiol nėra gavusi leidimo vėl atidaryti savo ambasadą Saigone. Kanadiečių reikalus ten dabar tvarko Prancūzijos ambasada, kuri nėra nebuvo uždaryta. Senosios P. Vietnamo vyriausybės ambasados Otavoje reikalų vedėjas N. Q. Tan pasiprašė politinės globos ir liko Kanadoje.

Kanados federacinė vyriausybė, vadovaujama premjero P. E. Trudeau 1971 m. rudenį paskelbta daugiakultūriškumo politika, sudarė 101 narį turinčią

Salomėja ir Jonas Andriuliai, paminėję 25-rių metų vedybinę sukaktį. Ji dirba "T2" administracijoje, o jis yra Toronto Maironio mokyklos vedėjas. Nuotr. S. Dabkaus

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Montrealio 1976 m. olimpinės žaidynės pergyveno antrąją krizę — ji greitai pasibaigė. Montrealio darbininkai, atrodo, patys yra susirūpinę laiku užbaigti statybą. Vienintelė sritis, kurioje federacinė valdžia pasižadėjo remti olimpinės žaidynės — tai saugumas. Kad išvengtų Muencheno tragedijos, federacinė valdžia Montrealiui yra pažadėjusi 1.600 kareivių sportininkų apsaugai. Taip pat šiuo metu visi atvykstantieji į Kanadą yra griežtai tikrinami, nes manoma, kad teroristai gali įsikurti Kanadoje žymiai anksčiau.

Olimpinių žaidynių komitetas yra sudaręs sutartis su CBC ir Amerikos ABC televizijos stotimis, kurios perduos žaidynių eiga keliam milijonam žiūrovų. Abi stotys COJO komitetui sumokėjo po \$25.000.000. Tačiau nesiseka susitarti su Europa, ir europiečiai greičiausiai negalės stebėti žaidynių televizijos ekranuose. Nesutariama dėl kainos. Europos televizijos stotys EBU siūlo tik \$1.7 milijono, o Montrealis reikalauja \$20 milijonų. Tai ypač nepatinka K-to vicepirmininkui W. Daume, kuris kartu buvo ir vyriausios Muencheno žaidynių organizatoriaus. Tačiau jis pats su europiečiais susitarė tik dvi savaites prieš žaidynių atidarymą.

CBC žiūrovams duos plačią olimpinę programą. Ji yra pažadėjusi net 8 valandų kasdieninę programą žaidynių metu. Prieš žaidynes duos 4 specialias programas apie įvairias sporto šakas. Bus 26,5 valandos programos apie olimpinių sporto šakų pradžią ir visą istoriją.

Montrealyje gyvena Jerry Snyder, kuris turėjo sporto reikmenų parduotuvę. Šalia to, jis pardavinėjo įvairias idėjas. Taip jis įpiršo kelias Expo rengėjui J. Drapeau. Dabar jis parduotuvės nebeturi ir yra vienas iš COJO direktorių. Jis sugalvojo naują idėją — parduoti olimpinį vardą stambiausiam varžovui. Tokiu būdu Coca Cola vadinsis oficialiu olimpinio gėrimu. Už tai bendrovė COJO sumokės \$1.3 milijono, ir visi dalyviai galės nemokamai atsiimti Coca Cola gėrimu. Pitney Bowes pristatys \$350.000 vertės pašto persiuntimo įrengimų, nemokamai pristatys pašto atvirutes ir padengs persiuntimo išlaidas dalyviams. Už tai vadinsis oficialiu olimpinio pašto. Tokių bendrovių atsiradė labai daug. COJO praturtins savo išdą, sumažins išlaidas ir nemokamai gaus įrengimus, sporto reikmenis ir pan.

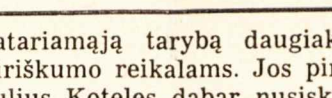
Turner & Porter

laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,

Toronto 3, Ont.

Tel. 533-7954

patariamąją tarybą daugiakultūriškumo reikalams. Jos pirm. Julius Koteles dabar nusiskundžia, kad lig šiol premjero P. E. Trudeau dėmesio nėra susilaukusi komisijos rekomendacija, liečianti trečios kalbos dėstymą mokyklose. Ji buvo padaryta tris kartus 1974 m. Paskutinią kartą — tų metų lapkričio mėnesį visos tarybos nutarimu. Taryba ir pirm. J. Koteles trečios kalbos dėstymą laiko pagrindiniu daugiakultūriškumo ramsčiu. Pirm. J. Koteles praėjusią savaitę lankėsi Otavoje ir susitiko su darbo ministriu J. Munro, kuris taipgi tvarko daugiakultūriškumo reikalus. Apie jų susitikimą spauda dar nėra paskelbusi jokio pareiškimo.

VYČIO ŽINIOS

Marceliną ir Jūrą Ignatavičius sveikiname 25 metų vedybinės sukakties proga. Gegužės 24 d. Duliūnuose namuose vytičiai ir artimieji suruošė šios sukakties paminėjimą. Dalyvavo ir juos sutuokęs kun. P. Azubalis.

Kaziui Kaknevičiui, mūsų rėmėjui, linkime kuo greičiausiai pasveikti.

Erikas Petrus sėkmingai dalyvavo mokyklų lengv. atletikos varžybose. Penkiolikos metų klaseje jis laimėjo I v. rutulio stūmimo — 13.80 m. Jis taip pat bėgo Michael Power mokyklos 4 x 100 m. estafetėje, kuri laimėjo I v. — 46.5 sek. Tai naujas Toronto rekordas. Dabar E. Petrus ruošiasi viso Ontario mokyklų varžyboms.

Dviejų pralaimėjimų golfo turnyrui jau ištraukti burtai. Turnyre dalyvaus 16 žaidėjų. Pirmųjų susitikimų eilė: P. Stauskas — A. Supronas, R. Balnis — L. Radzevičius, H. Stepaitis — M. Ignatavičius, V. Balysys (I) — S. Rukša, R. Kymantas — V. Pulksys, V. Siminkevičius — E. Kuchalskis, A. Klimas — V. Balysys (B), A. Siminkevičius — J. Zukas. Žaidėjai prašomi kuo skubiau atlikti pirmuosius žaidimus. Sekėjų vadovai visiems pristatys turnyro lentelę. Visi privalo sekti savo eile. Informacijos reikalui galima kreiptis pas sekę. vadovus: S. Rukšą 241-8141 ir R. Vaitkevičių 766-1483.

Mūsų rėmėjams H. Lapui, I. ir G. Bumeliams už gausią paramą nuosiūriai dėkojame. Taip pat dėkojame dr. A. Pacevičiui, P. Berneckui ir S. Dargiui už aukas kelionės išlaidoms į Čikagos krepšinio žaidynes. Dėkojame ir V. ir G. Leveckams, kurie paskyrė auką klubui vietoje gėlių P. Tutliui.

JAV stalo teniso atvirosios pirmenybės geriausiai pasisekė Glorijai Nešukaitytei. Trylikos metų grupėje ji baigėme pralaimėjo amerikietei ir liko antroje vietoje. Penkiolikos metų grupėje ji pačiai žaidėjai pralaimėjo 2:3 pusbaigmyje. Moterų A klasėje ji nugalėjo baigėme tą pačią žaidikę 3:1 ir laimėjo I v. Ji taipgi laimėjo mišraus dviejeto varžybas jaunių klaseje iki 17 metų. Siose pirmenybėse dalyvavo daug pagėjų žaidėjų iš Europos ir Azijos. V. Nešukaityte moterų klaseje pralaimėjo ketvirtbaigmyje. Komandinės varžybose Kanada laimėjo IV v. moterų klaseje. Komandoje žaidė V. Nešukaityte ir I. Cordas. A. S.

Ateitininkų žinios

Toronto ateitininkų iškyla įvyks birželio 15, sekmdienį, į Albion parką. Kas neturi susisiekimo priemonių, galės važiuoti autobusu, kuris išeis nuo Prisikėlimo šventovės tuoj po 9 v. Mišių. Kviečiami visi Toronto ateitininkai ir jų tėvai.

Kame yra tiesa? Kaip ją surasti? Ar yra šandien kokie nors moralės dėsniai? Panašūs klausimai yra aktualūs šiandien, jie buvo aktualūs ir praityje. Prof. Dovydaitis 1911 m. rašė: "Tiesa tegali būti tik viena. Tat kurgi ji ir kaip ją rasti? Kristus pasakė: 'Jei laikysitės mano mokslo, būsite tikri mano mokiniai, ir pažinsite tiesą ir tiesa jus išgelbės.' Arba dar aiškiau: 'Aš esu Tiesa, aš esu Kelias (į Tiesą), Aš esu Gyvenimas.'"

Skautų veikla

• Romuvos stovykla — liepos 19 — rugpjūčio 2 d.d. Registruoti iki liepos 1 d., įmokant \$5. Registracijos lapai dabar siuntinėjami skautų-čių šeimoms. Prašoma juos tuojau grąžinti.

• Mindaugo dr-vės iškyla — birželio 7 d. Visi renkami 9 v. ryto "Dominion" krautuvės aikštėje prie St. Joseph's gimnazijos (Six Points).

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntai dėkoja Prisikėlimo parapijos kooperatyvui už \$100 auką.

• JAV ir Kanados sk. vyčių, vyr. skaučių, budžių ir gintarių sąskrydyje gegužės 24-25 d.d. Fort Murray, N.J., ir Toronto dalyvavo ps. J. Seškutė ir s. v. v. sl. A. Seškus.

• Romuvai \$70 paaukojo P. Gulbinskas, ne Gulbinsas, kaip buvo paskelbta. Už klaidą atsiprašome.

• Skt. Stepo Kairio muzikiniam vienetui \$25 paaukojo V. Kišionienė. Skautiškas acū. Taipgi vieneto kanklinėkės dėkoja St. Vaitkui, padirbiam pakojeles. Acū s. D. Keršienė už auką kelionei į Vašingtoną. C. S.

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDAVIMAI HIGH PARK RAJONE

INDIAN RD., atskiras, 9 kambarių, vandeniui šildomas; privatus įvažiavas, du automobilių garažai, atviras mirtigėlis.

INDIAN RD., atskiras, 14 kambarių tributis (triple), 50' x 200' sklypas, 3 garažai.

GLENDONWYNNE ST., atskiras, gražus 7 kambarių namas, 4 kambariai pirmame aukšte, platus įvažiavas, garažas. Vienas atviras mirtigėlis.

INDIAN GROVE, atskiras, 14 kambarių, arti Bloor, privatus įvažiavas, didelis sklypas.

SWANSEA, gražus, pilnai modernizuotas 5 kambarių namas per du aukštus. Palieka naujus — šaldytuvą, virimo krosnį, plovimo mašiną ir džiointuvą. Kilimai. Garažas. Prašoma kaina \$49.900.

RONCESVALLES gatvėje, atskiras 12 kambarių dvibutis (duplexas), moderniai įrengtas, vandeniui šildomas; galima naudoti kaimams verslams; privatus įvažiavas; greitas pardavimas. Įmokėti apie \$20,000. 9% mortgačius.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

AL. GARBENIS

Namų tel. HU 9-1543

STASYS DARGIS

Namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8½% už 1 m. term. dep.
7½% už taupymo s-tas
8¼% už pensijų planą
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9½% už asm. paskolas

9½% už mirtigėlius

AKTYVAI virš 10 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mirtigėlius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonas 532-8723 Toronto, Ontario, M6P 1A6

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, aškinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Tel. 533-5454 Lietuviams daroma
Toronto 3, Ontario NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor

Sąžiningas patarnavimas
Parūpiname mirtigėlius
perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę bet kuriame rajone.
102 Riverwood Parkway
Toronto, Ontario M8Y 4E9 Telefonas 233-5996

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojimą nuosavybę,
mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėse

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • 537-3433

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

Ivairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

971 College St., Toronto 4, Ontario
Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR

REAL ESTATE —

GENERAL INSURANCE

JANE — BLOOR — SWANSEA puikus, vos keliolikos metų senumo dvibutis su užbaigtu butu rūsyje. Garažas su privačiu įvažiavimu, labai gražus privatus kiemas, apie \$25,000.00 įmokėti. Namas bei sklypas. Senukai parduoda dėl sveikatos.

KINGSWAY — SOUTH, apie \$10,000 — 15,000 įmokėti, 6 kambariai, vienaugštis. Graži moderni virtuvė, 2 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, arti parko, susisiekimo ir krautuvų.

MISSISSAUGA, gražus, didelių kambarių, 3-jų miegamųjų, vienaugštis, pasakiška, moderni virtuvė su įmontuota indams plauti mašina, spalvota kepinimų virimui plyta, šaldytuvas ir kiti priedai, 2 didžiuliai kambariai su baru ir klimatis rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu, kiemas su vaismedžiais. Prašoma kaina tik \$89,800.

RONCESVALLES — HIGH PARK, apie \$15,000 įmokėti, puikus didžiulis 11 kambarių, atskiras mūrinis namas, 2 prausyklos, 3 virtuvės, gražiai įrengtas didžiulis poilsio kambarys rūsyje su baru; gauna apie \$5000 nuomos, be to, butas šeiminkui.

RUNNYMEDE — BLOOR, apie \$15-20,000 įmokėti, atskiras, mūrinis 12 kambarių dvibutis, garažas su privačiu įvažiavimu, gražioje, ramioje gatvėje.

P. KERBERIS,

2336 Bloor Street West
tel

Žydai dėkoja lietuviams

Vienas mūsų tautietis Toronte, norintis skelbti savo pavadė, gavo padėkos laiška, pasirašytą trijų žymių Lietuvos žydų, dabar gyvenančių Izraelyje. Kadangi šis laiškas yra visuomeninės reikšmės, skelbiame išsiai. RED.

Praėjo 30 metų nuo to laiko, kai Lietuvoje buvo likviduota nacistinė okupacija, kurios metu Jūs parodėte gilų humaniškumą ir didvyriškumą, gelbėję Steino šeimos dukreles, Brigitą Friedmann ir daktarą Portnoją su sūnumi Ernstu.

Mes, žydai, dabartiniai Izraelio piliečiai, pergyvenę kankinimus okupacijos metus Lietuvoje, augštai vertiname Jūsų pasiaukojimą, kai teikėte pagalbą persekiojamam žydai, statydami mirtinan pavojaus ne tik savo, bet ir savo artimųjų gyvybę.

Žydų tautos istorija ilga, besitęsianti tūkstančius metų. Bet mes visuomet minime ir nešiojame savo širdyse vardus tų, ku-

rie sunkiausiais laikais parodė esą tikri žmonės, — neišblėsta jų istorinis atminimas, pagal mūsų tautinę tradiciją jie vadinami "Pasaulio teisuliais, ant kurių laikosi pasaulis".

Ir Jūsų vardas nebus užmirštas.

Su gilia pagarba,
Išgelbėtojų Lietuvos žydų
vardu:

Gyd. F. Gurevičienė
M. Jelinai rašytojas
I. Meras, rašytojas

1975. V. 15

Dirbtiniai dantys
BLOOR VILLAGE
Denture Clinic
R. Hejnowicz, R.D.T.
2223A Bloor Street West,
Toronto, Ont. Tel. 762-2602
Atidaryta nuo 9 v.r. - 5 v.p.p.,
šeštadieniais nuo 9 v.r. - 12 v.

SKAITYTOJAI PASISAKO

LITUANISTIKOS INSTITUTAS
Sėkmingai praėjus penktajam Lituanistikos Instituto suvažiavimui Klevelande, nuosirdžiai dėkojame "Tėviškės Žiburiams" už specialų dėmesį savitrašio skiltyje, atspausdinant išsiai suvažiavimo programą ir smulkesnius pranešimus.

Sitokia Jūsų laikraščio ir kitos lietuvių spaudos talka lituanistams iš tikro kelia pasiryžimą nenuleisti plunksnos.

Prezidiumo vardu:

J. Gimbutas, pirmininkas

TAUTOS HIMNAS

Jau anksčiau spaudoje buvo pasakyta apie pagarbą mūsų tautinei giesmei-himnui. Ten buvo užsiminta apie laikyseną himno giedojimo metu — nesiremti ant kėdės, jei nesiperdaug senas ar ligonis, nesidairyti, nestovėti išsiveržus. Bet yra ir kitų atvejų, kai mūsų tautos himnas yra paniekiamas. Čia nekalbama apie Kanados himną. Ir jis dažnai grojamas netinkamais atvejais. Kanadiečiai mums nėra pavyzdys — jie nemoka gerbti savo himno ir vėliavos.

Tautos himnas giedamas ar grojamas tik garbingais atvejais — pradedant ar baigiant suvažiavimą, minėjimą ar panašias iškilmes. Netinka jis groti ar giedoti per balius, kur vartojami alkoholiniai gėrimai. Laisvės laikais ir Lietuvoje per balius su alkoholiniais gėrimais himnas nebūdavo grojamas, nors juose dalyvaujo ir pats valstybės prezidentas.

Pas mus atsiranda žmonių, kurie reikalauja baigti balių Tautos himnu, nors salėje beliko keli girti žmonės. Teko matyti, kaip girta moteris, nesiskaitydama su baliaus rengėjų pareigūnais, užlipo ant scenos ir pareikalavo, kad italas, džiazos dalyvis, dūdele pagrotų mūsų Tautos himną. Tas ir pradėjo kažką liurinti. Nežinia, kas tai buvo — mūsų Tautos himnas ar kas kita. Blogai, kai girti žmonės nevietoje rodo savo "patriotiškumą" ir atlieka meškos patarnavimą — paniekina mūsų Tautos himną. Parengimų vadovai turėtų perspėti kapelos vadovą, kad jis nevykdytų nurodymų pašalinių ir dar girtų žmonių. J. J.

AUKOTOJAI
Kaikurie laikraščiai JAV-se priekaištavo, kad Tautos Fondas priėmė \$500 auką S. Nėries vardu iš jos brolio. Matyt, korespondentai nesuprato aukotojo intencijos. Jeigu S. Nėris nusikalto lietuvių tautai, tai jos šeimos narys, jausdamas sąžinės nemirą, asmeninėmis savo santaupomis parėmė Lietuvos laisvinimo kovą, kad bent maža dalimi kompensuotų artimo savo šeimos nario priešingus veiksmus, skaudžius tautai ir šeimai.

B. Bačiūnas

Red. Tai santrauka ilgesnio laiško — autoriaus pasisakymo.

LIETUVOS ZENKLAI

Jau kelintą kartą matau automobilį, kurio gale, aiškioje vietoje, pritaistas voko didumo skydas su tautinėm spalvom bei aiškiu angliškų šalių pavadinimu. Skydas emaliuotas, pritaikytas prie automobilio spalvos. Įsivaizduokime sau lietuviškas spalvas ir įrašą "Lithuania". Tai, be abejonės, padėtų kitataučiams ne užmiršti Lietuvos. Vien tik Vytis ar Gedimino stulpai, kaip iki šiol, kur nors ant lango, vargiai patraukia kitataučių akis. Neleiskime pasauliui užmiršti Lietuvos vardo.

Stebėtojas

• Lietuviškoji knyga tebūnie jūsų namų pažiba

PLUMBING and HEATING
J. LISASUKAS
valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminister Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

Geros žinios!!!
Pigiausias persiuntimo būdas!!!
Nei viena bendrovė nesuinais siuntinių taip pigiai, kaip Intertrade Express Corp. Dabar jūsų giminės gaus daugiau nei anksčiau. Užsakykite dabar per INTERTRADE EXPRESS CORP. PIGIAUSIOMIS KAINOMIS GERIAUSIĄ DOVANĄ **LIETUVĄ** SPECIALIUS RUBLIŲ PAZYMĖJIMUS. INTERTRADE EXPRESS CORP. jums pirmiau patarė ir jūsų giminės su tuo sutiko. Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai lyg kad nuotumui į krautuve su \$100 ir gautum \$200 ar \$300 vertės prekių ar net daugiau. Intertrade Express Corp. mielai gali atsiųsti įrodymus visai nemokamai. Specialius rublių pažymėjimus gali būti iškeičiami į pinigų, t.y. į reguliarius rublius augščiau verte.

PILNAI GARANTUOTA GREICIAUSIAS PRISTATYMAS
Pristatoma per 3 savaites. Mokama už specialų rublį \$2.63. **SI KAINA APIMA VISKĄ — JOKIŲ KITŲ MOKEJIMŲ PRASYKITE MUSU NEMOKAMU ILLUSTRUOTŲ KATALOGŲ**

Užsakykite dabar tik per INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd St., Fifth floor
New York, N.Y. 10010, USA
Telefonas 982-1530

Labai svarbu! Automobiliai
Pigiausiomis kainomis Garantuotas skubusias pristatymas.
Prašome rinktis iš šių naujų modelių:
"ZIGULIS" VAZ 2101 \$3706.00
Naujausias pagerintas Eksportinis modelis "ZIGULIS" VAZ 2103 \$4246.00
Station Wagon "ZIGULIS" VAZ 2102 \$4082.00
Eksportinis modelis "MOSKVICIUS" 412IE \$3756.00
"MOSKVICIUS" 408IE \$3454.00
Station Wagon "MOSKVICIUS" 426IE \$3919.00
Station Wagon "MOSKVICIUS" 427IE \$4205.00
Naujas, pagerintas "ZAPOROŽEC" ZAZ 968 AE \$2712.00
Visos kainos JAV doleriais

Prašykite mūsų specialų biuletenį su automobilių ir aptamentų iliustracijomis. **VARTOTI DRABUŽIAI** Svarbu žinoti lankytojams iš Sovietų Sąjungos. Prašykite mūsų specialų biuletenį. Mes turime 26 metų patyrimą ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

Ottawa, Ontario
RELIGINEI ŠALPAI surinkta \$120.79. Aukojo \$20: J. D. Daniai, kun. dr. V. Skilandžiūnas; \$10: A. Paškevičius, J. Rimšaitė, P. Daunius; \$5: V. Priščeponka; \$2: P. Ancevičienė, A. Tamulytė, A. Povilonis; kiti: \$39.79.

"Tėviškės Žiburiai", atšventę sidabrinę sukaktį, kviečia malonius skaitytojus rasti naujų prenumeratorių.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos. **DUNDAS AUTO BODY MAX KANE AUTO BODY** Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvių aptarnauja Jonas Jurėnas. 430 BATHURST ST. Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

Sudbury, Ontario
DIPLOMUOTA VAISTININKĖ. Marytė Trumpauskienė jau buvo gavusi vaistininės diplomą Vilniaus universitete, bet, pagal Ontario provincijos įstatymus, dar turėjo ir čia išlaikyti egzaminus. Pastaruosius ji sėkmingai išlaikė ir dabar dirba kaip vyriausia vaistininė Tamblin (Super Save) vaistinėje Sudbury. Sveikiname bei linkime sėkmingai persikviesti ir savo vaikus iš Lenkijos.

PAPILDYMAS. Motinos Dienos minėjime Sudburio lietuvių jaunimo choras gražiai padainavo "Už gimtinės klonių" ir "Grįšim, grįšim". Valdime buvo praleisti Marytės ir Rūtelės Rudyčių pavardės. K.A.S.

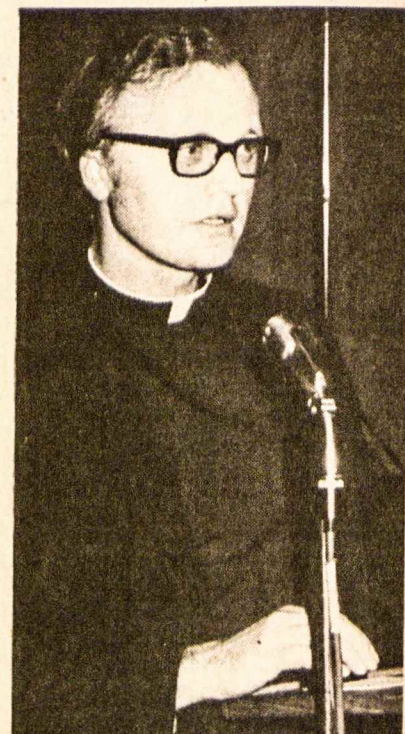
PARDUODAME LIETUVIŠKUS SURIUS, estiškus duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Simon's TELEVISION
2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio. • Prieš perkant kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas suteikimas. **TAISOM — PARDUODAM — NUOMOJAM** Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W., Toronto, Ontario
M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r. iki 7 v. v.

Ruošiantis atnaujinti šventovę

Pokalbis su parapijos klebonu Aug. Simanavičium, OFM
PRANYS ALSENAS

Kun. Augustinas Simanavičius, OFM, Toronto Prisikėlimo parapijos klebonas

Patyres, kad ruošiamasi atnaujinti Toronto Prisikėlimo parapijos šventovę, su keletu klausimų kreipiausi į parapijos kleboną kun. A. Simanavičių, OFM.

— Kad jūsiškę šventovę reikia atnaujinti, visi mato, nes iki šiol melstasi patalpoje, nors erdvioji, bet visdėlto mažiau panašioji į šventiną, daugiau į salę. Kaip su lėšomis?

— Vajų paskelbus, pirmųjų trijų savaitių rezultatai buvo tikrai džiuginantys: per tą laiką maždaug kasdien įplaukdavo į vajuos fondą po \$1.000. Pasitikiu, kad parapijiečių duosnumu. Kviečiame visus parapijiečius prie šventovės atnaujinimo prisidėti ir tai kaip galima greičiau (ligi liepos pradžios), nes tada — numatoma atnaujinimo pradžia. Juk ir lietuviškas priežodis sako: "Kas greitai duoda, dvigubai duoda". Laukiamos aukos visokios — didesnės ir mažesnės. Laukiami ir stambieji mecenatai, galį įamžinti savo gyvybę bei mirusių mylimus asmenis ir norį paaugti atitinkamą sumą altoriams, vitražams, langams, Kryžiaus keliams. Taip pat aukotojai kviečiami tapti fundatoriais arba garbės fundatoriais. Asmuo, paaugęs \$500, tampa fundatoriumi, o paaugęs \$1.000 — garbės fundatoriumi. Jų pavardės bus atžymėtos specialioje lentoje, kuri kabos šventovėje prideramoje vietoje.

Winnipeg, Manitoba

SU PAVASARIU ir pražystančia gamta minima Motinos Diena, nes motina yra gyvybės šaltinis. Deja, šiais progresyviais laikais pasikėlė motinos reikšmė ir motiniškumo prasmė. Pasaulyje vyksta masiškos žudynės žmonių, propaguojama žudyti net negimusius. Nubluo ir Motinos Dienos minėjimas. Trūksta džiaugsmo, meilės, pagarbos ir padėkos iš daugelio jaunųjų motinų vaikų. Atrodo, kad jie motinų niekada neturėjo. Gal ir neverta nagrinėti laikraštį, kas kalti: tėvai (motinos?) ar vaikai? Čia ta pati problema, kaip ir dėl šventovės lankymo. Kunigas pabrėžia, kad mažai žmonių pamaldas ateina. Bet kas iš to? Tie, kurie yra pamaldose, ateina ir girdi, o tie, kurių nėra, negirdi.

Winnipeg šiais metais Motinos Diena buvo paminėta gegužės 18 d. lietuvių šventovėje ir salėje. Klebonas kun. J. Bertušius pamokslė kalbėjo jaudinančiai gražiais žodžiais apie motiną ir jos reikšmę. Šv. Mišių metu pasimelsta už visas mirusias, gyvas, kenčiančias ir šiais laikais paklydusias motinas. Salėje LB pirm. J. Grabys pakvietė vieną iš jaunųjų — Marių Timmermaną praversti šį minėjimą. Marius pasirodė gerai valdantis lietuvių kalbą, gabus programos vedėjas ir net jos atlikėjas. Jis paprašė pagerbti visas motinas vienos minutės atsisojimu. Po to sekė B. Vaičiūčio paskaita apie lietuvių motiną istorijoje. Meninė dalį atliko vien jaunimas. Kęstutis ir Gediminas Elmantai pasakė po eilėraščių motinos tema, o tarp poezijos M.

Timmermanas prie mikrofono puikiai atliko lietuviškas melodijas armonikėle. Pirmą kartą gabiai ir gražiai pasirodė gal būsimą baleriną Renatą Ramančiūskaitę su baletu pamokos variacijomis. Ji su baletu kostiumėliu atrodė kaip ta gėlytė, vėta įteikti motinai. Po minėjimo paruoštas užkandžiai ir kava vaišinos minėjimo dalyviai. Ev. F.

SUSIRINKIMAS. KLB Winnipeg apylinkės valdyba praneša, kad birželio 8, sekmadienį, tuoj po 11 v. pamaldų šaukiamas visuotinis Winnipeg lietuvių bendruomenės susirinkimas Sv. Kazimiero parapijos salėje. Apylinkės valdyba

MEDUS— reikalingas sveikatai. Natūralus, nepasterizuotas. Induose ar koriuose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prie Lietuvių Namų) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

FRANK BARAUSKAS Limited REALTOR
3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8
• Nuosavybių pirkimo ar pardavimo reikalais Jūsų vartojamomis kalbomis padės
• Valteris Drešeris Realtor Mgr. 231-6226
• Helen Bailey (Balčiūnienė) 233-3323
• Arvidas Zakarevičius 233-3323
• Pranas Barauskas, F.R.I. 743-0100

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.
Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS
• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS
S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONGESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečdieniais uždaryta.

INSURANCE
Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė PARKSIDE MEAT MARKET
335 Rongesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO
• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

ĮVAIRŲ SIUNTINIŲ IR DOVANŲ
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Dovanos be maito: Motociklai, skl. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavoje gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirmą pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ Baltic Exporting Co. 480 Rongesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
JSTAIGA Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALUZA

TORONTONT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— Dėkojame vysk. V. Brizgiui už atsilankymą ir tartą žodį pamaldų metu. Ganytojas susipažino su naujosios šventovės planais.

— Nuo šio sekmadienio pamaldos bus laikomos ir Springhurst. Pradžioje jos bus 11 v.r.

— Praėjusią savaitę Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Antanas Augaitis.

— Karavano pasai platinami sekmadieniais prieš ir po pamaldų Anapilio salėje.

— Parapijos tarybos nutarimu Anapilyje bus rengiamas metinis Anapilio balius lapkričio 8, šeštadienį, Anapilio salėje. Parengimas jungiamas su kultūrine programa.

— Dėkojame Anapilio Moterų Būreliai už paruošimą užkandžių kapinių lankymo dieną. Po pamaldų salė buvo pilna svečių.

— Geriausi linkėjimai Pranui Basčiui 70 m. amžiaus sukakties proga.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 9 v.r., už a.a. Edmundą ir Juozą Petravičius, 10 v.r. už a.a. Bronių Miškinį velionies pirmųjų mirties metinių proga; sekmadienį, 10 v.r. už a.a. Petrą Traškevičių, 11 v.r. už a.a. Ireną Gurevičienę ir a.a. Marcelę Černiauskienę.

Lietuvių Namų žinios

— LN popietę pr. sekmadienį apilankė apie 150 asmenų. Gražus oras daugelį lietuvių išviliojo į vasarvietes ir gamtą. Šiokiadieniais valgytojų skaičius svietinėje „Lokys“ didėja. Svietinėje šiltų ir skanių valgių galima gauti nuo 1 v.p.p. iki 8 v.r.

— LN bibliotekoje naujų knygų skaičius didėja. Prieš parą savaitę bibliotekai naujų knygų LN nupirko už \$98, o dabar pensininkų klubas pažadėjo nupirkti už \$100. Netrukus knygos bus išdavinėjamos skaitytojams.

— Susilūs orui bingo lankytojų skaičius sumažėjo, tačiau jis yra žymiai didesnis nei šiuo metu pernai.

— LN administracija vis dar nėra gavusi kaikiurių organizacijų raštiško pareiškimo, kuriomis savaitės dienomis, valandomis ir kiek asmenų naudosis LN patalpinimais įvairiems renginiams sekanti sezoną. Organizacijos, kurios dar tokių raštų neat-siuntė, prašomos tai padaryti iki š. m. birželio pabaigos.

— Toronto Lietuvių Pensininkų klubas š.m. birželio 24, antradienį, organizuoja ekskursiją į Niagaros krioelį. Autobusas talpins 41 asmenį. Ekskursija truks 14 valandų. Pakelėje bus sustota poilsui „On the Lake“ parke. Kelionė vienam asmeniui — \$4.50. Norintieji ekskursijoje dalyvauti prašomi registruotis klubo patalpoje — L. Namuose.

— Praėjusią savaitę LN nario įnašus įmokėjo: Monstvilas Ljudas ir Monstvilas Ada po \$50, Drešeris Ričardas \$25, Danaitis Dana \$10.

— „T2“ 22 nr. buvo klaidingai pranešta, kad Jonaitis Audronė įmokėjo \$10; turėjo būti — Danaitis Audronė.

VIENTELE KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKAI. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M., N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

LIETUVĖ NASLĖ įieško gero būdo gyvenimo draugo. Rašyti: T. Žiburiui, c/o Sofia, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3.

FOTOGRAFIAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 534-5615.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

LIETUVIS ATIEKA visus namų dažymo darbus iš lauko. Tel. 535-2581. Skambinti po 5 v.p.p. ir klausti Joe.

SPRINGHURSTE, prie pat vandens, išnuomojamas vieno miegamojo vasarnamis. Tel. 531-5982 Toronto.

PARDUODAMA:

18 kambarių motelis, restoranas su baru, 3 namai ir 23 akrai žemės prie JAV 104 kelio — tarp Niagara Falls ir Rochester, N.Y. Savininkai, išbuvę 12 metų, parduoda dėl nesveikatos viską ar dalimis. Lietuviui bus nuolaida. Gera proga išeiti iš miesto. Skambinti po 9 val. vakaro, tel. 716-638-5166.

BARONESSA

Beauty Salon

Savininkė Alė Kerberienė
2265 Bloor St. W.
kampas Bloor-Durie gatvių
Telefonas 762-4252
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Nuosirdžiai sveikiname Joną ir Mariją Žekus, paminėjusius savo si-dabrinę vedybų sukaktį; sveikiname taip pat Praną Bastį, minintį savo „biblinio“ amžiaus sukaktį.

— Giliai užjaučiame Izabelę Stasiulienę, Lietuvoje mirus jos sesutei; taip pat nuosirdi užuojaut Pet-rui Čiurlui, Lietuvoje mirus jo broliui.

— Jėzaus Širdies litanija birželio mėnesį bus skaitoma sekmadieniais po 11.15 v. Mišių, šokiadieniais — po 8 v. Mišių ir šeštadieniais — po 9 v. Mišių.

— Ateinantis penktadienis yra mėnesio pirmasis; seneliai ir ligoniai lankomi iš anksto paprašius.

— Parapijos choro pobūvis įvyks birželio 6, penktadienį, 7 v.v., Parodų salėje. Kviečiami visi choristai su savo antromis pusėmis.

— Toronto Karavano „Vilniaus“ paviljonas šiais metais bus Prisikėlimo parapijos salėje. Karavano pasus galima įsigyti Prisikėlimo par. banke.

— Šventovės atnaujinimo vajuus vyksta sėkmingai. Vajaus aukotojai skelbiami parapijos biuletenyje. Vi-siems aukojusiems, nuosirdi padėka.

— Susituokė Dalia Teresė Kiškūnaitė ir Norman Janelle.

— Rengiasi santuokai: Viktoras S. Žymantas ir Isabel Maria Dutkiewicz; Birutė Čiūkšaitė ir Mirando Naccarato; Viktoras J. Adams (Adomavičius) ir Leona M. Nemett.

— Pensininkų popietės vyksta ant-radieniais, 4 v.p.p., ateitininkų kam-baryje.

— Primename, kad stovyklų sezonas jau art. „Aušros“ stovykla bus liepos 6-19 d.d., ateitininkų — liepos 20 — rugpjūčio 2 d.d. Registracijos blankai gaunami par. raštineje.

— Mišios: šeštad., 8 v. — už Adele Janulionienę, užpr. bičiulių; 8.30 — už Antaną Sapijonį, užpr. B. Sapijonienę; 9 v. — už Gintautą Indrišūną, užpr. V. M. Indrišūną; 9.30 v. — už Antaną Augustaitienę, užpr. J. B. Aukštaičių; sekmad.: 8 v. — už Stasį Starkų, užpr. J. V. Vingelių; 9 v. — už Mariją Štukię, užpr. A. S. Štukių; 10 v. — už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienę; 11.15 v. — už parapijiečius; 7 v.v. — už šeimos mirusius, užpr. P. Naudžiū-vienės.

Pranas Bastys gegužės 31 d. buvo pagerbtas 70 metų amžiaus proga. Dalyvavo gen. kon-sulas dr. J. Zmuidzinai, KLB krašto valdybos pirm. J. R. Si-manavičius su Ponia, parapijų klebonai ir gausūs suakutuvini-ninko bičiulių būrys. Ta proga pasakyta daug sveikinimo kal-bų. Iš jų ryškėjo suakutuvinin-ko neuitas kelias. Lietuvoje jis buvo pr. mokyklos mokytoju, studentu, darbo inspektoriumi. Reiškėsi ir kaip vaikų literatū-ras kūrėjas bei spaudos bend-radarbis. Yra išleisdinęs šias knygas Pr. Imorio slapyvardžiu: „Tra-lia-lia“, „Vilkas meškero-tojas“, „Gimtaisiais takeliais“. Šiuo metu suakutuvininkas yra „Dirvos“ ir kitų laikraščių bendradarbis, Kanados Lietu-vių Fondo įdinininkas, aktyvus visuomenės veikėjas Tautinėje Sąjungoje, „Paramos“ bankelyje ir kitose organizacijose.

Televizijos kanalai 9 ir 13 gegužės 27 d., 8.30 v.v., rodė pro-gramą „National Geographic“, kurioje dalyvavo Birutė Galdi-kas-Brindamour su kita moteri-mi Dian Fossey. Jos tęsia velio-nies Louis S. B. Leakey tyrinė-jimus R. Afrikoje, susijusius su žmogaus kilme.

Dėkojame

Nuosirdžiai dėkojame visiems giminėms ir drau-gams, mus užjautusiems mylimai mamai ir uošvei **Teodorai Povilaitienei** Lietuvoje mirus. Dėkojame už dalyvavimą gedulingose Mišiose, už užprašytas šv. Mi-šias ir už pareiktą užuojautą žodžiu bei raštu.

Bronius ir Monika Povilaičiai

A+A

POVILUI ČIURLIUI

mirus Lietuvoje, jo brolį **PETRĄ ČIURLĮ**

su šeima nuosirdžiai užjaučia —

Šakalinių šeima

Brangiam draugui

ANTANUI ČIBIRKAI

mirus, jo žmonai INGBERG bei šeimai, sesutei BRONEI PETRYLIENEI, švogerui ALEKSUI bei jų šeimai Toronto nuosirdžiausiu užuojautą reiškia —

A. Keršys ir šeima

Hamilton, Ont.

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

rengiamas birželio 11, trečiadienį, 8 v.v., Šv. Pauliaus šventovėje (anglikonų), 227 Bloor St. East, tarp Church ir Jarvis gatvių. Mi-nėjimą rengia Kanados Baltiečių Federacija ir kviečia visus estus, latvius ir lietuvius dalyvauti. Bus ekumeninės pamaldos, kurias laikys baltiečių evangelikų ir katalikų kunigai anglų kalba. Pa-mokslą pasakys jaunosios kartos latvių evangelikų kunigas Calitis. Atitinkamą kalbą pasakys senatorius P. Yuzik, atvykęs iš Otavos. Per pamaldas giedos estų, latvių ir lietuvių chorai. Lietuviams at-stovaus „Varpo“ ir Prisikėlimo parapijos chorai. Bus giedami ir visų trijų tautų himnai.

Lietuvių atstovai Baltiečių Federacijos valdyboje labai skati-na savo tautiečius gausiai dalyvauti ir savo gausumu šį kartą pra-lenkti estus su latviais, kurie paprastai gana gausiai dalyvauja.

LITUANISTINIŲ KURSŲ IŠLEISTUVĖS

Gegužės 30 d. Toronto Lietuvių Namuose buvo įteikti pažymė-jimai baigusiems augštesniuosius lituanistinius kursus. To-kių buvo 23. Išleistuvės buvo surengtos Gedimino pilies me-nėje. Visų pirma kursantų pir-mininkė K. Imbrasaitė pakvie-tė tarti žodį kursų vedėją V. Ta-secką ir lektorių A. Rinkūną. Sveikinimo žodį tarė ir kun. Pr. Gaida. P. Pūtvio šaulių kuopos skirtas premijas už rašinius įteikė St. Dargis. Pirmąją pre-miją \$30 laimėjo Tomas Sen-kevičius, II — Vida Turūtaitė, III — Birutė Nakrošaitė. Ver-tintojų komisija buvo sudaryta iš: G. Juozapavičiūtės, St. Dar-gio ir A. Gurevičiaus. Kursan-tų vardu atsiveikino žodį ta-rė Ina Vainauskaitė. A. Rinkū-no rašinį „Testamentas mano dukrelei“ perskaitė K. Imbra-saitė. Pažymėjimus įteikė KLB krašto valdybos pirm. J. R. Si-manavičius ir kursų vedėjas V. Taseckas. St. Dabkus fotografo-vo visus reikšmingesnius mo-

XIII SKYRIUS

1. Beržaitytė, Birutė
2. Grabauskaitė, Daina
3. Lukavičiūtė, Laima
4. Mackevičiūtė, Nijolė
5. Mačkinaitė, Silvija
6. Rautinė, Rauda
7. Stripinytė, Vida
8. Vainauskaitė, Ina

XII SKYRIUS

1. Bražukas, Andrius
2. Čiūkšaitė, Nijolė
3. Danaitis, Vytenis
4. Imbrasaitė, Kristina
5. Paškauskaitė, Irena
6. Sinkevičiūtė, Daiva
7. Slapšys, Viktoras
8. Stauskas, Antanas
9. Stončius, Stasys
10. Šarkutė, Pranė
11. Vaidila, Aldas
12. Valiukaitė, Renata
13. Vingelytė, Viktorė
14. Ulbaitė, Loretta
15. Zenkevičiūtė, Silvija

AUGŠTESNIEJI LITUANISTINIAI kursai Toronto

1975-76 mokslo metais turės:

1. Lietuvių kalbos ir literatūros kursą XIII, XII ir XI gimnazijos klasių mokiniams su Ontario Švietimo Ministerijos patvirtintomis užskaitomis, kurioms gauti reikės 75 valandų. Į šį kursą laisvais klausytojais PRIMAMI ir STUDENTAI, pakankamai moką lietuvių kalbą.

2. Elementarinio lietuvių kalbos kurso klasę pradedantiesiems, skirtą dau-giausia mišrių šeimų nelietuviams nariams.

Visi kursai vyks vakarais — antradieniais arba trečiadieniais WEST PARK SECONDARY SCHOOL patalpoje, Bloor ir Dundas, Toronto.

Turint galvoje, kad kursantų skaičius yra ribotas, prašome užsirašyti iš anksto pas mokytoją V. TASECKĄ, 168 Bartlett Ave., Toronto.

Telefonas 535-6659.

MOKYKLŲ TARYBA

DEKOJU

visiems tautiečiams ir tautie-tėms Toronto, surengusiems ma-no darbų parodą Prisikėlimo patalpoje š.m. balandžio 19-20 ir 26-27 d.d. Ypač dėkoju Pri-sikėlimo parapijos vadovybei už pakvietimą, KLB Moterų Drau-gijos Prisikėlimo skyriui už pa-rodos globojimą, dail. Telefo-ru Valiui už atidaromąjį žodį bei straipsnius spaudoje, „T. Žiburiams“ už parodos garsi-nimą bei informavimą ir visiems talkininkams bei talkininkėms už visokią pagalbą. Jūsų visų dėka paroda buvo visais atžvil-giais sėkminga.

Alfonsas Dargis,
Rochester, N. Y.

Politinį mėnraštį anglų kal-ba „Speak Up“ pradėjo leisti grupė, pasivadinusį „Speak Up Publishing Group“. Leidėju pa-sirašo Giliaras Urbonas, redak-torium John Bilan. Grupė yra antikommunistinė ir save vadina politiniais bei ekonominiais rea-listais. Ji skatina dalyvauti po-litiniame Kanados gyvenime, nes, pasak Platono, gerieji kenčia dėl savo abejingumo, kurio dėka išgali blogieji. Minėtoji realistų grupė skelbiasi esanti nepriklausoma nuo politinių partijų. Laikraščio adresas: „Speak Up“, Box 272, Sta. B., Toronto, Ont., M5T 2W2. Metinė prenumerata — \$5.

• Yra šeimų be lietuviško laik-raščio? Atsiųskite jų adresus „T. Žiburijų“ administracijai — ji siųs keletą numerių susipa-žinti nemokamai

MONTREALQUE

Sibirinių trėmimų minėjimas, rengiamas lietuvių, latvių ir es-tų, įvyks birželio 13-15 d.d. Bir-želio 13, penktadienį, 7 v.v., Do-minion skvere — vainiko padė-jimas prie Nežinomojo kario paminklo. Birželio 15, sekma-dienį, 11 v.r., bendros pamaldos Aušros Vartų šventovėje. Ta proga iš JAV į Montrealį birže-lis 12, ketvirtadienį, atvyksta Si-mas Kudirka. Jo sutikimas — 7.30 v.v. Dorval aerodrome. Bir-želio 13 d., 11.30 v. r., „The Queen Elizabeth“ viešbutyje ren-giama anglų ir prancūzų spau-dos konferencija su S. Kudirka. Vakare 7 v. S. Kudirka daly-vaus ištremtųjų minėjime Do-minion skvere. Sekmadienį, bir-želio 15 d., 12.30 v.p.p., tuojau po pamaldų, Aušros Vartų pa-rapijos salėje rengiamas iškil-mingas S. Kudirkos pagerbi-mas-pietūs. Meninėje programo-jės pasirodys sol. G. Čapkauskie-nė ir AV par. choro vyrų okte-tas. Įėjimas — auka; suaugu-siems — \$5, studentams — \$3. Visi Montrelio lietuviai malo-niai kviečiami dalyvauti ištrem-tųjų minėjime ir S. Kudirkos pagerbime.

KLB Montrealio apylinkės valdyba

Aušros Vartų parapijos suaktu-viniam leidiniui visos organizacijos buvo prašytos duoti žinias ir cha-rakteringesnes nuotraukas iki gegu-

žės 15 d. Iki tos datos nieko neat-siuntę skautai, ateitininkai, šeštadie-ninė mokykla, „Litas“, „Gintaro“ an-samblis, „Baltijos“ vasarvietė ir sporto klubas Tauras. Taip pat vi-siems parapijiečiams yra pasiūti laiškai leidinio reikalui. Laukiama greito atsakymo. Parapijos k-to pirm. Antanas Vaušas jau pradėjo rinkti skelbimus leidiniui. Lietuviai, turin-tys savo darbo įstaigas, kviečiami pasisikelti parapijos leidinyje.

Sukaktuviniai AV parapijos me-tai pradėdami išvyka liepos 6 d. į Palangos vasarvietę. Po pamaldų mūsų skautai atliks įdomią progra-mą. Visos organizacijos jau ruošia-si šiai išvykai. Lietuviška padėkos giesmė skambės tarp gražiai ošian-čių pušų. Į šią šventę kviečiami visi lietuviai.

Kun. F. Gureckas buvo atvykęs iš Čikagos ir atliko jungtinių apeigų brolio dukters Marijos-Genovaitės. Vestuvinis pokylis įvyko AV par. sa-lėje.

A.a. Jonas Gedvila, Lilijos Gedvi-laitės tėvas, staigiai mirė savo krau-tuvėje. Gegužės 23 d. vakarą laido-tųjų namuose buvo kalbamos mal-dos už velionį. Laidotuvių Mišios ku-laiškytos gegužės 24 d. Velionies kū-nas artimųjų buvo palydėtas į kre-matoriumą.

Ateitininkų stovykla „Baltijoje“ bus liepos 12-20 d.d. Ji bus įdomi su jaunais prityrusiais vadovais. Jau laikas pagalvoti tėvams ir apsispręs-ti atsiųsti savo jaunimą poilsui į gražiąją „Baltiją“, kur jie daug ką gaus ne tik fiziniame, bet ir dvasinėje srityje. A. A.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBE • GYVYBE

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA. Tel. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

“LITAS”

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	10.5%
Taupomąsias s-tas	8.0%	Nekiln. turto	10.25%
Term. ind. 1 m.	8.0%	Čekių kreditai	12.0%
Term. ind. 2 m.	8.5%	Investacines nuo	10.75%
Term. ind. 3 m.	9.0%		
Duoda nemokamą gyvybės apdrau-dą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

TORONTO, ONT.

Ontario Etninės Spaudos Są-jungos metinis susirinkimas įvyko gegužės 29 d. slovenų pa-rapijos salėje, Maning Ave. Da-lyvavo apie 30 laikraščių atsto-vų iš 41, priklausiančio tai są-jungai. „T. Žiburiams“ atstova-vo kun. Pr. Gaida ir V. Matu-laitis. Iš klausius pareigūnų pra-nešimus, išrinkta nauja valdy-ba: pirm. — V. Mauko, slovenas; vicepirmininkais — B. Hegden-korn, lenkas; I. Boyko, ukrai-nietis; K. Mori, japonas; sekre-toriumi — N. Havrysch, ukrai-nietis; išdininku — V. Matulai-tis. Keletas kitų išrinkti valdy-bos nariai. Susirinkime buvo pabrėžtas angliškiosios spaudos puolimas daugiakultūrės politi-kos ir etninės spaudos. Ta tema pasirodė nepalankių straipsnių įvairiuose laikraščiuose. Tuo reikalu Kanados Etninės Spau-

dos Federacijos (apima 114 laik-raščių) pirm. V. Mauko pasiuntė protesto raštą „Southam News Service“ agentūrai, kurios lei-diniai pradėjo pulti etninę spaudą. Pirm. V. Mauko konsta-tuoja, kad dėl spaudos nepalan-kumo daugiakultūrei politikai buvo puolamas min. dr. S. Hai-dasz, o dabar — J. Munro.

Tautos Fondo Kanados atsto-vybės pirm. Aug. Kuolas daly-vaavo TF suvažiavime gegužės 31 d. Brooklyne, Kultūros Židi-nijai. Tarybos pranešimą padarė pirm. prel. J. Balkūnas, val-dybos — pirm. A. Vakselis, ižd. V. Kulpa, vajuas vykdytojas — J. Bagdonas. Apie VLIKo dar-bų finansavimą kalbėjo J. Va-laitis, apie statutą — dr. B. Ne-mickas. Išrinkta nauja taryba: pirm. prel. J. Balkūnas, vice-pirm. A. Vakselis, P. Minkūnas, J. Valaitis, Aug. Kuolas, Aleks. Daunys.

DANTŲ GYDYTOJAS

dr. A. MIKELĖNAS

praneša savo naujojo kabineto atidarymą, 93 Mill St. E., Acton, Ont., tel. (519) 853-1900, ir taria nuosirdy ačiū visiems buvusiems pacientams Toronto.